

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

Published and distributed under permit (No. 672) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Worcester, Mass. By order of the President. Will H. Hays, Postmaster General.

No. 46 Vol. IX.

PHONE PARK 6407.

WORCESTER, MASS., 17 d. Lapkričio (Nov.), 1921 m.

KAINA 5 CENTAI.

9 Metai

LENKAI LIETUVIAMS IR MIŠKUOSE SUSIRINKT DRAUDŽIA. PILSUDSKI NUGAZDINO VARŠAVOS LENKUS. LENKAI VĖL PROTESTUOJA

Albanija susitaikė su Jugoslavija. Sergsti pašto siuntinius. Egipto laukimas istoriškos dienos. Vokietija užvilko savo kontribuciją. Anglija siunčia Indijon daugiau savo kariumenės. Laukia Lloyd George'o rezignacijos. Šaukia aziatų konferenciją. Rusijoje uždaroma mokyklos.

IR MIŠKUOSE NELEIDŽIA SUSIRINKT.

Vilnius, Lietuvoj. Lenkams uždarius Lietuvos mokyklas ir neleidžiant jas kitur įsitaisyti, lietuviai buvo susitarę eit į miškus ir ten klausyti lekcijų. Vienok lenkų valdininkai dasigirdę apie tokį lietuvių susirinkimą viešai paskelbė, kad lietuviams rinktis į miškus, ar plynus laukus, griežtai uždraudžiama, o neklusant uždraudimo, bus įvairiomis priemonėmis baudžiami, kaip tiesoms pasipriešinanti. Tokiu būdu Vilniuje lietuviams mokintis visur užginta.

PILSUDSKIS PAGAZDINO

Warszawa, Lenkijoje. Ministrų susirinkime kilo ginčai už Vilnių, kurį Pilsudskis geidžia padaryti "vidurine Lietuva," o ministrai apie tai ne klausyt norėdami, spyrėsi Vilnių priskirti prie Lenkijos. Tada Pilsudskis norėdamas ministrus pagazdinti, pasiūlė jiems savo rezignaciją. Ir ministrai nusigandę, rezignaciją nepriėmė, tik pasikyrė laiką antru kartu susirinkti ir drauge su Pilsudskiu išnaujo apkalbėt Vilniaus klausimą, tučiuose dalykuose nusileidžiant.

LENKAI VĖL PROTESTUOS PRIEŠ RUSUS.

Ryga, Latvijoje. Lenkijos komisorius Olszewski, kurs yra vyriausiu nariu komisijos atėmimui iš rusų Lenkijos nuosavybės, kurią Rusijos kariumenė išsigabeno Rusijon, rengia aštrų protestą Rusijai užtai, kad ta nesiskubina sugražinti Lenkijos nuosavybę, kurią tikrai prižadėjo gražinti, Rygoj susitariant. Jau dvi savaitės kaip iš Varšavos išsiusta komisija perėmimui prižadėtus gražinti daiktus, gyvena geležinkelio vagonuose netoli Maskvos, ir nieko nesulaukia.

ALBANIJĄ SUSITAIKĖ SU JUGOSLAVIJA.

London, Anglijoj. Po ilgų tasyčių Albanijos su Jugoslavija, abi pusės galiausiai susitaikė. Abiejų pusių atstovai su Tautų Lygos agentais sušaukė savo konferenciją Albanijos sostinėje Scutari ir ten viena kitai

pripažino neprigulmybę ir sovrenumą. Tautų Lygos agentams davus apie tai žinią Francuzijai, ši kartu su Anglija Albaniją nuokart pripažino "de jure" savistove valstybe.

SERGISTI PAČTO SIUNTINIUS.

Boston, Mass. Dėlei tankių apipilėsimų pačtinių traukų ir nuolatinių vogimų pašto siuntinių, reikalaujant Bostono pašto viršininkui Bostono pašto viršininkui komisoriui, kiekvieną pačtinę trauką, einantį į šiaurę ir vakarus nuo Bostono, lydės ginluotas kareivis, saugojantis registruotus siuntinius pašto vagonė. Visiems iš Bostono išeinantiems traukams paskirta 300 kareivių, idant apsaugot valdžios ir siuntėjų turta.

VOKIETIJA UŽVILKO SAVO KONTRIBUCIJĄ.

Washington, D. C. Vokietija šiais metais turėjo išmokyti kariškos kontribucijos 369,000,000 doliarų, bet negalint to padaryti, pailgintai terminas su padidintais nuosimčiais iki 30 d. Bakadžio, 1922 m. Vienok dabar pasirodo, kad pailgintu laiku Vokietija šių metų ratą ne išmokės, nes turi dar užmokėti 281,000,000 dol., arba iš visos ratos šiuosmet yra užmokėjęs dar tik 132,000,000 auksinių markių.

LAUKIA LLOYD GEORGE'O REZIGNACIJOS.

Westminster, Anglijoj. Nuo Vasario mėnesio Anglijos parlamente rišama Airijos kimo klausimas ir nėra kaip ne išrišama. Galiausiai kilo dideli ginčai už Airijos nepriklausomybę, kadangi Airijai, apart nepriklausomybės daugiau apie nieką nenori klausyt. Prieš nepriklausomybę, kadangi stovi priemeris George ir jo šalininkai. Ginčiuose kilo barniai ir net išsitarimai, kad kol George bus priemeris, Airijos klausimas nepasibaigs. Parlamento posėdžiai pasibaigė su trukšmu, nieko nenutarus. Dabar laukiama Lloyd George'o rezignacijos ir rinkimo naujo ministerių gabinetu.

Geriau pirkt boną vajuos pabaigoje, negu visai ne pirkt.

MAURAI TRAUKIASI PRIEŠ ISPANUS.

Madrid, Ispanijoje. Po ilgų pertraukos ispanai Morokoj vėl ėmė stumt maurus. Šiomis dienomis ispanų kariumenė išvijo maurus iš Tirmadin ir Jazanen, kur užėmė miestus ir iškėlė savo vėliavą. Po trumpai pertraukai buvo keliatas susirėmimų abiejų pusių prie Tafasor, kur po lengvų mušių maurai pasitraukė užlesdami ispanams savo pozicijas, palikdami jiems 6 kanuoles, daug amunicijos ir kitokios kariškos medegos.

EGIPTO LAUKIMAS.

Aleksandria, Egipte. Nors dar Anglijoj nepasibaigė tarybos tarp Anglijos valdžios ir Egipto atstovų kaslink suteikimo Egiptui savivaldos, tai vienok Egipte jau triumfuojama ir rengiamasi prie iškilmių savivaldos sutikimui. Tarp Cairo ir Assouan miestuose ir kaimuose nešiojama paveikslai Saad Zahlul Paša, kaipo Egipto išliuosuotojo, ir jo garbei giedama giesmės, rengiantės prie istoriškos dienos.

AZIATŲ KONFERENCIJA.

Peking, Chinijoje. Sibėrijos "sovietų" valdžia atsisaukė į Koreją, Siamą, Persiją, Indiją ir Filipinus, kur atsisaukime peikiama Washingtono konferencija, kad jona nepakviesta visos formališkos valstybės, o tik tos, kurios šiadien yra tvirtai apsiginklavę, kad susitarus užpult kokią nors silpnesnę valstybę. Tuomi pačiu atsisaukimu kviečiama aziatų konferencija, kuriai vieta paskirta Irkucke. Pritarianti tokiai konferencijai chinai ir koreai, jau rengiasi kelionėn.

RUSIJOJ UŽDAROMA MOKYKLOS.

Petrograd, Rusijoje. Rusijos apšvietos komisorius Lunoharskij paskelbė, kad dėl ekonomiško šalies suirimo ir bado, visose bado apimtose apygardose yra uždaroma visos valdiškos mokyklos ir jos šiuosmet nebus atidarytos, nes nėra kam jomis rūpintis, gi jas lankyti irgi beveik nėra kam, kadangi dėl bado ir skurdo žmonėms ne mokyklos rupi, o tik kad surast kur kokią

pašelpą, kad gavus bent kartą pavalgyt.

ANGLIJA SIUNČIA KARIUMENĘ.

Allahabad, Indijoje. Kalikutos gyventojams priešpriešinimus vietinei policijai ir tvarką dabojančiai milicijai, dabar Anglija ten gabena vis daugiau kariumenės, nes tikima, kad anų pasipriešinimui dar neužteks ir bus bandoma sukelti visuotini maištai Anglijos kolonijoj. Daugiausia kariumenės gabinama į Howrah.

BUS NAUJOS SISTEMOS KARIAVIMAI.

Baltimore, Md. Hemikas Hudson sakė, kad netrukus prasidės naujos sistemos kariavimai, kuriuose bus nereikalinga kanuolės, šautuvai, kulkosvaidžiai, nė kas kitas, kas pastaraisiais laikais vartota, nes bus kariavima vien nuodijantiomis hemijomis ir gazais, kurių išbarstymą ir paleidimą ant žmonių, atliks išimtinai orlaiviai. Tą viską patvirtina faktas, kad šiadien statoma daugybė fabriku, kuriuose ruošama dirbt išimtinai tik hemijas ir nuodingus gazus.

POPIEŽIUS APROBĀVO KONFERENCIJĄ.

Washington, D. C. Popiežius Benediktas XV kaskart vis daugiau interesuojasi politikomis. Susirinkus Washingtono konferencijai, jis aprobavo, užgry prezidento Hardingo pastangas sušaukt konferenciją, o kad joje savo reprezentanto turėtų negali, tai įsakė savo atstovui Washingtono, kardiolui Bonzano, smulkmeniškai surankiot visas žinias apie konferencijos nutarimus, ir perduot jam.

POLICIJA UŽDARĖ SUSIRINKIMĄ.

New York, N. Y. Platokai pagarsėjus rašymu pampletų apie gimdymo kontroliavimą Marg. Sanger ir M. Windsor, New Yorko miesto salėje rėžė smarkias prakalbas, agituojuantis moteris retyti gimdymus, taip smarkiai, kad policija neiškentus išiveržė į salę, išvaikė susirinkimą ir abidvi kalbėtojas nugalbėno, kalėjiman. Kol sulaukta patrolės, aplink policistus prisirinko tukstan-

čiai kalbėtojų šalininkų, murmančių prieš policistus, kad tie pabugę net pasišaukė rezervus minių išvaikymui.

AUSTRIJOS KARIUMENĖ VENGRIJOJ.

Vienna, Austrijoj. Paliopus inter-alu komisijai, dvi brigados Austrijos kariumenės įėjo vakarinėn Vengrijon, kad užimt Bungeerlando dalį, kurią sutikta priskirti Austrijai. Tarp Austrijos ir Vengrijos kiek pirmiau buvo kilę nesupratimai už Bungeerlandą, paskui abi pusės sutiko ją pasidalinti, tad dabar Austrija atėjo pasiimt savo dalį. Vengrai kaimynės kariumenę išsileido be jokių ceremonijų, kreivai į ją žiūrint, bet jokių pasipriešinimų neatsitiko.

ANGLIJA GABENA GRUDUS IŠ LATVIJOS.

Ryga, Latvijoje. Anglijos pirkliai supirko Latvijoje visus grūdus, kuriuos galėjo gauti, ir laivais gabena Anglijon. Jau du laivai su grūdais išplaukė į Londoną. Tie patys pirkliai, išsiuntę grūdus iš Latvijos, žada keliauti į Lietuvą ir Estoniją, kad ir ten supirkt grūdus ir juos išgabens Anglijon, per Liepoją.

TAIKA TARP SUV. VALST. IR VOKIETIJOS.

Washington, D. C. Po ilgų laukimų taikos tarp Suvienytų Valstijų ir Vokietijos, kuri buvo pertraukta 1917 metuose, galiausiai jau paskelbta SUV. Valst. prezidento Hardingo. Šiuomi atstovai Washingtono, kardiolui Bonzano, smulkmeniškai surankiot visas žinias apie konferencijos nutarimus, ir perduot jam.

NEGRŲ REIKALAVIMAI.

Brusel, Belgijoje. Afrikos negrai įteikė Tautų Lygai savo reikalavimus, kuriuose jie reikalauja pripažinti jiems visų civilizuočių tautų ir rasų tiesas, ir apsaugoti juos nuo persekiojimo baltodžių, Afrikos kolonistų, kurie ten apsigyvenę juos visai persekioja. Reikalaujama pripažinti jiems laisvę tikybos, organizavimosi ir pilietiškių tiesų, nes ten yra jų

IŠ DARBO LAUKŲ.

Abelnai darbininkų judėjimas blaškosi lyg vilnįs, vienok darbų pasigerinimo nesimato. Jei vienu kiek pasidaugina darbai ir priimama daugiau darbininkų, ima dirbt ilgesnes dienas, ar pilną laiką, tai tik laikinai, nes pabaigus gautus užsakymus ir naujų negaunant, vėl grįžtama prie trumpesnio laiko, arba fabrikai tulum laikui uždaroma, kol bus gauta nauji užsakymai. Kur dirbama šiek tiek pastoviau, ten darbininkams algos laikas nuo laiko vis daugiau mažinama. Jeigu kur sustraikuojuama dėl algų mažinimo, tai straikai tankiausiai buvo pralaimėta. Prieš porą mėnesių šilkų verpyklose ir audyklose darbai buvo žymiai pasigerinę, bet jau daug iš jų vėl atleido darbininkų, sutrumpino darbo dienas, o kitur net ir fabrikai tulum laikui uždarė. Autuvų ir kriaučių fabrikuose darbo nedaug, o operatoriai ir tą patį norėdami greičiau pabaigt, daugelyje vietų nori panaikinti dienų darbą, viską pavedant apdirbimui nuo stukių. Plieno liejyklos apie prieš mėnesį laiko gavo užsakymų ir pradėjo leist darbus geriau, priimant ir naujų darbininkų, bet dabar darbininkams algos mažinama. Geležinkelų darbininkų straikas dar galutinai ne išdilo, nes tūli geležinkeliai rengiasi prie algų sumažinimo, už ką jau pirmiau rengtasi prie straiiko. Angliakasiai buvo pasiryžę straiikuot, protestuojant prieš Indiana Valstijos teismą, užgynusi angliakasiams organizacijas ir unijas. Darbų komisija paliepė teismui uždraudinti atšaukt, o darbininkams atšaukt nuo straiiko. Darbininkai grįžo prie darbo, bet uždraudimas dar nepanaukinta. Aliejaus laukų darbininkai Kalifornijoje straiiką pralošę sugrįžo prie darbo. Pieniai straiikuoja New Yorke ir Clevelande, reikalaudami algų pakėlimo, bet vargiai atsieks tikslą, nes miestai rengiasi paimti pieno pramonę į savo rankas ir tada straiikuojančių pienujų butų sulaužyta.

Galvis ir valdžia vien jiems turį priklausyt.

Galveston, Tex. Sustraiikavo visi laivų krovėjai, reikalaudami pagerinimo darbo sąlygų ir pakėlimo algų.

Jefferson, Mass. "Jefferson Manf. Co." audyklose pradėta dirbt viršlaikius iki 9 val. vakaro, kiekvieną dieną.

Chicago, Ill. 200 spaustuvių darbininkų paskelbta kad spaustuvėse bus įvesta 48 val. savaitinio darbo vieton 44 val. ir algos bus sumažinta 6.65c. per savaitę.

Youngstown, Ohio. "Republic Iron & Steel Co." fabrikas, kurs nuo tulo laiko buvo užsidares, gavęs užsakymų atnaujino darbus.

Chicago, Ill. Geležinkeliai: Santa Fe, Chicago Great Western, Chicago Rock Island & Pacific, Chicago & North Western, Union Pacific, Northern Pacific ir Great Northern, spaudintais cirkuliarais paskelbė darbininkams sumažinimą algų 10 nuosimčių.

Wilmington, Del. "American Car & Foundry Co." gavo užsakymus padirbt 43 vagonus šiaurinei Chinijai ir 50 tokių pat vagonų pietinei Amerikai. Darbo užteks 9 mėnesiams ir gaus užsiėmimą 200 darbininkų.

Philadelphia, Pa. "Baldwin Locomotive Co." gavo užsakymą nuo "Southern Pacific" geležinkelio padirbt 50 garvežių Pacifico tipo.

New York, N. Y. Atsibuvusioj geležinkelų kompanijoj reprezentantų konferencijoj, nutarta sumažinti algas visiems darbininkams, dirbantiems ant visų geležinkelų, imant nuo Mississippi ir Ohio upių, ir rytus, kur dirba suvirš milijonas darbininkų.

Birmingham, Ala. "Tennessee Coal Iron & Railway Co." netrukus pradės darbą prie statymo naujų varstotų už \$500,000 doliarų, kur prie darbo bus priimta keli šimtai darbininkų. Darbai prasidės Bessemere.

Youngstown, Ohio. Visose blekės dirbyklose paskelbta, jog sumažinama darbininkams algos 7 nuosimčių.

Fitchburg, Mass. Didžiausia pjuklių ir peilių dirbykla "Simonds Mfg. Co." paskelbė darbininkams sumažinimą algų 10 nuosimčių.

LIETUVIAI AMERIKOJ

Philadelphia, Pa. Kadangi Philadelphia randasi net trys paskolos stotys, tai jų pasidaravimu tapo surengtos prakalbos Lietuvos atstovui Čarneckiui, Vinikui, Mastovskiui ir advokatui F. Bagočiui. Prakalbos buvo rengiamos abiejų sriovių atskirai, tik pasitikimas atstovybės stotyje buvo bendrai ir pas miesto majorą pasimatymas bendrai.

Atstovybės štabas su Čarneckiui prysakyje atvyko 29 d. Spalio, 5 val. vakare, N. Stotin. Vidurinė sriovės delegacija pasitikimui iš šių ypatų: Dr. E. Klimas, dr. Stankus ir J. V. Grinius. Iš katalikų: Kun. J. J. Kaulakis, graborius Užumekis ir Olbikas. Žydų lietuvių delegacija: J. Gingsburg, leidėjas dienasčio, W. Levis, kongresmonas, Rozenblium, prezidentas Pabaltijos žydų ir Lietuvos federacijos ir J. Mann, sekretorius minėtos federacijos. Po pasitikimui visi važiuo pas miesto majorą. Majoro ofise priėmė visus delegatus E. J. Cattell, miesto statistikos biuro vedėjas ir majoro sekretorius, dalyvaujant kartu C. R. Woodruff (president of the Civil Service Commission), ir V. Horan, asistentas miesto advokato. Atstovai išreiškė savo linkėjimus, važiuo į Adelfi viešbutį.

7 val. vakare Adelfia viešbutyje prasidėjo bankietas, kurio vedėju buvo Šlikas iš Washingtono. Po vakarienės prasidėjo pasveikinimai, kalbėjo šie: Lietuvos atstovas V. Čarneckis, Vinikas, C. R. Woodruff, E. J. Cattell, J. J. Connelly, žydų rabinas Leventhal, V. Levis, ir Rozenblium, įteikdamas nuo žydų federacijos \$500.00 L. P. Bonui ir tt. Vietiniai kalbėtojai buvo kun. J. J. Kaulakis, dr. E. Klimas, J. V. Grinius, dr. Stankus, A. Užumekis, kun. J. Karalius ir kiti. Publikos buvo apie pusantro šimto.

Pirmos prakalbos atsibuvo nedėlioje, 30 d. Spalio, 1 val. po pietų pobažnytinėje salėje. Antros prakalbos, 2 val. popietų, Lietuvių Tautinė salėje, pirmininkaujant dr. E. Klimui, bet dėja, pasidaravimas lietuvių komunistų išardė prakalbas. Kaip tik Mastovskis ant estrados pasirodė, pakilo didelis trukšmas ir tik policija galėjo numalšinti.

Trečios prakalbos prasidėjo 4 val. popietų taipgi pobažnytinėje salėje, Richmondo dalyje, o 6 val. vakare Lietuvių Muzikališkoj salėje Richmond-Phila. Ta salė savo darbštumu ir aukomis yra daug pasidaravus Lietuvos dalei. Atidarius susirinkimą buvo griežiami Suv. Valst. ir Lietuvos himnai, paskui pirmininkui J. V. Griniui padarius įžanginę prakalbėlę, pradėjo ir čia komunistai bruzdėti, bet greitai aprimo. Buvo perstatytas kalbėti Vinikas, atstovybės sekretorius. Viniko prakalba buvo nuosėkli ir žingėdi, net komunistai ra-

mai klausėsi, tik gaila, kad trumpai kalbėjo. Antras kalbėjo advokatas F. Bagočius, kurs kad davė tai davė komunistėliams. Sako: "Jūs galite mums rėkt kaip tik jums patinka, nors ir atbuli ant sienų lipt, bet jūs Lietuvai tris milijonus aukso, o jūs ko kvailiojate?! Kuomet parvažiuosite į Lietuvą, jūs pačių draugučiai jus iškars." Nė vienas išsižiot negalėjo, tarsi Trockio kumščiai kas jiems būtų į gerklę sukišęs. Baigiant pirmą dalį Bagočiaus prakalbos atvyko Lietuvos atstovas V. Čarneckis. Jo pasitikimui užgriežta Suv. Valst. ir Lietuvos himnai, o F. Bagočius puikiai atstovui pasveikinimą suteikė, su pritarimu visos publikos rėkiant tris kartus: Valio Laisva Lietuva!

Antroj dalyje F. Bagočiaus prakalba susidėjo apie lenkus, potam užrašinėta L. Bonai ir aukų surinkta \$77.91c. Paskui kalbėjo Lietuvos atstovas V. Čarneckis. Prakalba buvo rimta, gražiai apipiešianti Lietuvos padėtį. Salėje buvo tyku ir ramu. Matyt publika pilnai buvo patenkinta visukuom. Publikos buvo apie aštuoni šimtai ir dar vis ejo ir ejo.

Panedėlyje 8 val. vakare prakalbos atsibuvo Lietuvos žydų Brith-Sholum Bldg. Kalbėjo Mastovskis angliškai, o Lietuvos atstovas Čarneckis įžangą lietuviškai, o paskui rusų kalba. Bonų rodosi, apie kelis tukstančius žydų susirinkime užrašyta ir tai žydai dar atsiprašė, kad per trumpas laikas jiems buvo duotas, esą, būtų dar daugiau užrašę Rodosi, kad atstovas Čarneckis buvo patenkintas ir dėkavojo už pasidaravimą. Lietuvos atstovas ypač dėkingas dr. E. Klimui ir J. V. Griniui už jų padarytą žingsnį su žydais. Vadinasi, Lietuvos žydai su pasišventimu darbuojasi, perka L. P. Bonus, o Lietuviai komunistai susirinkimus ardo, su kumščiai nori pravest darbininkų diktaturą, neatsižvelgiant kad Leninas su Trockiu geriausiuose santikiuose su Lietuva, o musičkiai patį sau virvę ant kaklo narina.

Stasė.

Cleveland, Ohio. Clevelandiečiai irgi turėjo progą pamatyti ir išgirsti ką tokio nepaprasto. 5 d. Lapkričio "Liūsosybės" choras, vadovaujant J. Butėnui, scenoj statė operetę "Cigonai" kas ir buvo clevelandiečiams nepaprastu. Pats paveikslas yra gana įdomus ir jo atvaizdinimas pavyko gana gerai. Aktorių artistiškas nudavimas publiką žavėjo žavėjo, tad ir negaila rengėjų truso.

Pačioj pradžioj choras sudainavo kelias dainas, kurios išėjo gana gerai, ypač pasižymėjo jauni solistai,

Kriaučiunas ir Gailiunas, kurie pasirodė gana gerai išsilavinusiais. Žodžiu sakant visas programos išėjo gerai, aciu pastangoms J. Butėno, kaip dailininko. O kas labiausia, tai, kad šioje srityje veike burelis dar tik pradėdas savo veikimą, arba susidedantis ne iš geriausių medegos. O vienok "Liūsosybės" choras toli pralenkė kitus vietinius choras, kurių virš 10 metų. Ir šis jaunasis choras dar ant to ne apsisitoja, bet imasi prie toliausio veikimo, rengia statyt "Kaminkrėtį ir Maluninką," ir yra pasiryžęs savo veikimui pasivyti kitas kolonijas, ypač rytinių valstijų. Linkėtina geriausių pasekmių tame darbe ir kartu patartina visiems šį veikimą "Liūsosybės" choro visiems paremti.

Negaliu praleist nepaminėjęs ir to, kad J. Butėnas, nuokart atvykęs į Clevelandą, buvo nuklampos pas mirtiečius, kurie visomis pusėmis yra persisunkę bolševizmu ir todėl nustoję vietinių lietuvių įtekmės. Bet vėliaus permatęs, kad ten nebus galima pasilaikyt, pasprudo ir šiuom tarpu pradėjo veikt dailos darba bepartviškai, kaip dalininkai. Rods, čia aš jį neteisina, kad jis būtų nežinojęs kas yra mirtiečiai, nes jis ir pats tada buvo gana prisigėręs "rojaus" raugo, kurs jam vienok greit nusibodo.

Nežinia, ar sulauksime laikų, kada lietuviška publika išmoks kaip reikiant užsilaikyt laike programo. Kaip jie nueina į svetimtauciu surengimus, tai ten jie užsilaiko kaip žmonės, bet kada ateina pas savuosius, tai oi, oi, oi! Tarp savęs kalbasi, krizena, o juokams, tai nę galo, nę rubežiu neranda. Tas parodo tikrąjį nesupratimą ir nepažinimą perstatymų. **Buvęs.**

Chicago, Ill., Bridgeportas. Rodosi dar taip neseniai, o vienok jau 25 metai praslinko kaip įsikūrė Chicagoje Bridgeporto lietuvių kolonija.

Šiandien Bridgeportas Amerikos lietuviams yra žinomas nuo Atlantiko iki Pacifiko ir joks lietuvis, iškur jis nebutų, ar kur jis nevyktų, jei tik važiuoja per Chicago, tai traukte trauk atsilankyt ant Bridgeporto pas savuosius, pas lietuvius paviešėt arba ir svarbiausius reikalus atlikt.

Visos Amerikos lietuvių žiuri, ką Chicago Bridgeportas veikia ir jų veikimą pamėgdžioja. Žodžiu, Chicago Bridgeporto lietuvių kolonija yra kelvedė viso Amerikos lietuvių judėjimo.

Ir ko čia nėra: Advokatų, gydytojų, inžinierių, dantistų, visokių rusies pramoninkų—vertelgų; gražių, didelių namų, kurie išimtinai priguli lietuviams. Tuose namuose randasi visokių rusies ofisai ir krautuvės, teatrai ir sueigoms salės. Bet už vis svarbiausia įstaiga, kuri išimtinai yra rankose lietuvių, tai Universal State Bankas. Amerikonai, matydami, kad

Universal State Bankas milžiniškai greit auga, norėjo žut-but paveržt ir pasigriebt į savo rankas, kad tuom priverst lietuvius ir vėl jiems turtus kraut. Bet štai tikras lietuvis tėvynainis Juozas J. Krasauskas superkano svyruojančių direktorių šerūs, suvirš šimto tukstančių doliarų vertės, ir Universal State Bankas tampa ant visados tikra lietuvių įstaiga.

Šiandien smagu turint reikalą su Banka, jeit ir jaustis, kad tai mūsų—lietuvių vienatinė gražiausia ir turtiniausia įstaiga.

Mēs, lietuviai, turim netik tą įstaigą remt, bet turime būt dėkingi J. J. Krasauskui, prezidentui Universal State Banko, kad sykį ant visados akynsa Amerikonų pažymėję, kad tai lietuvių, o ne svetimtauciu įstaiga.

Tai didelis žingsnis lietuvių ekonomiskam tobulinimui pirmyn. Dar sykį atkreipiū domą Bridgeporto ir aplinkės lietuviams—remkime savo ločną įstaigą; gana vergaut ekonomiskai svetimtauciams.

Dr. A. L. Graičunas.

Union City, Conn. Šitą musų kolonija kasžinkeno praminta "Mažoji Chicago." Taigi šitoj mažojoj Chicagoj prviso daugybė bravorininkų, dirbančių iš medžio alkoholi, kurių vargiai tiek yra ir "didėj" Chicagoj.

17 dieną Spalių čia buvo toks atsitikimas: Viena moterėlė A. B. (čia ją komuniste vadina) apsiraugė 15 gorių brogos degtinei. Ant nelaimės tą dieną policija ejo per namus darydama krata ir jieskodama degtinės. Išgirdus, kad pas kaimynus jau daroma krata, greit sugalvojo kaip brogą paslėpt. Ant bačkos su broga ji pastatė stalą, uždengė jį balta drobule iki grindų, ant stalo pastatė dvi degančias žvakės ir tų tarpe kryželį, šale porą maldaknygių ir pati atsilkaupus su ražančiu emė karštai melstis. Atėję policistai, ir pamatę tokią procesiją, pasidairė ir nežinodami kame dalykas, paklausė jos, ar ji moka daryt degtines. Moteriškė klupščia priėjus prie policistų, su ražančiu ir maldaknyge rankose, drebėdama jiems aiškino, kad ji vedanti dievobaimingą gyvenimą, kasdien einanti bažnyčion ant mišiu, o namie vien meldžiasi, ir apie degtindarius nenori nieko nę matyt, nę girdėt.

Policistai pasižiūrėję vienas į kitą, patraukė pečius ir įapsisukę išėjo. Tada moterėlė atgavimus savo blusas, leidosi pas kaimynes su pasigyrimais, kaip ji su pagelba kryžius, ražančiaus, žvakių ir maldaknygių, prigavo degtinę vuostinėjančius policistus.

Toks atsitikimas net mieļa laikraštyje paskelbt, parodant, kaip gudriū lietuvių moterių mės turime. Bet, ar nebutų daug maloniau pasi-girt, kad mūs sesers ką nors veikia lietuvių labui? Bet nelaimė, kad kartais prisiminus, jog reikia Lietuvai duot kokią nors pagelbą, tai ir ta pati A. B. atrėžia, kad

geriau duot Rusijai, o ne Lietuvai, ne Lietuvos "buržuajams" (mat ji žino kas tai buržujai).

Mielos sesers, Lietuvos dukteris! Pakreipkite savo ausį ton pusėn, iš kurios ateina Lietuvos gynėjų prašymo balsai, prašanti pagelbos kovoje už jusų tėvynės reikalus ir tiesas.

Kaimynas.

Waterbury, Conn. Darbai truputį pagėrėjo, kai-kurios dirbtuvės pradėjo ilgesnes valandas; kai į kurias dirbtuves priėmė po keliatą dešėtk darbininkų, bet vis toli gražu, kad taip darbai eitu, kaip kad prieš karę. Mokesčius už darbą visur sumažino, o kaip kur net iki pusei tiek, kiek uždirdavo pirmiaus.

Žmonių bedarbo dar yra daug ir nėra kur darbas gaut; kurie dar šiek-tiek buvo susitaupe skatiko, kuomet darbai gerai ejo, tie laimingesni ir bedarbės laikuose, bet yra tokių, kurie jau vos-vos pirštas su pirštu suduria, o net ir šaukiasi pagelbos.

Namų ant randos gyvenimui yra daug, prie kiekvienos gatvės yra tuščių namų, bet nuomos dar neatpigo.

Maisto kaina daugiau kilęla brangyn, negu kad puola žemyn.

Šiaip, kitoki veikimai ir žengia palengva. **Zaibas.**

Easton, Pa. Šiomis dienomis čia užsidarė viena šilkų audykla, o Phillipsburge (N. J.) net šešios užsidarė ir atleido visus darbininkus, tad dabar daug žmonių likosi be darbo. Yra kalbama, kad netrukus darbai atsinaujins, bet nežinia.

Musiškiai degtindariai tai savo kailj ne išsitenka. Dvieje prisisiurbę gatvėje emė muštis, o vienas emė žmones vaikyt nuo gatvėkario. Už narsumą jie pakliuvo už grotų ir likosi nubaustais.

Gėda jums, broliai. Ar neverčiau jums būtų užsirašyt "Amerikos Lietuvių" ar kitą koki laikraštį, ir užsimit skaitymu, vieton progia nuodijimo. Laikraštis pigiau kainuotų, skaitydami išmintyje prasilavintumet ir savo sveikatai nekenktumet. **Pamėginkit.**

Varg—nis.

Lowell, Mass. 28 d. Spalio L.M. PS. 61 kp. čia buvo surengusi prakalbas, kuriose kalbėjo tulas Daubaras. Jo prakalba tik tiek skiriasi nuo Jukelio prakalbos, kad šis teisybę pasako, jog komunistams Lietuvos reikalai yra antroj vietoj. O ikišiol daugelis lietuvių komunistų sakydavo, kad jie Lietuvos labai dirba daugiausia už visus kitus. Dabar tegul jie žinos, kad ikišiol manė ir sakė, neteisingai.

Apart to Daubaras skaitė laiškus iš Lietuvos, nuo darbininkų, kuriuose tie vadina mi darbininkai rašo, kaip juos "buožių valdžia" kankina. Sulyg kalbėtojo nuomonės, dabar Lietuvoj "šnipai" turi pilną valią ir ką nori, tą daro.

Ant galo buvo leista duot jam paklausimus. Padavus klausimą, kodėl dabar Lietuvos žmonės grįžta iš Rusijos "rojaus" pas tą Lietuvos "buožių" valdžią, kalbėtojas nežinojo ką atsakyt ir tik nę šiaip, nę taip numurkė, girdi, tai kad žmonės mėgsta progresistus kritikuot..., kad surėdymas negeras ir, ir, dar kasžinkas.

Gal ir negeras, nes neseniai vienas žmogus skundėsi ant tų vadinamų progresistų, nes su savo motere gyvena laimingai per 20 metų, bet paskui jo moteris susipažino su progresistėmis, kurios ją nuvedė taip toli, kad ji pradėjo bičiuliuotis su svečiais vyrais. Tai mat.

30 d. Spalio progresistai lošė neva koki tai perstatymą, bet nieko gero neišėjo. Tik neva pajuokta Lietuvos "buožių" valdžia ir stengtasi parodyt kiek daug gero bolševikai padarė lietuviams užėmę Vilnių. Bet apie tai gali žinot tik Lietuvos liaudis, o ne Lowell'o komunistai.

28d. Spalio moteris S. B. darydama degtinę, apsišutino sau rankas ir vienu metu vaiką. Vaikas į antrą dieną numirė.

31 d. Spalio numerė J. A. domavičius, gana ilgai sirgęs. Vėlionis beveik niekad nedirbė, nes vesdamas moterį padarė apžadus niekad nedirbt, ir juos pildė. Degtinė sunaikino jo sveikata.

Prieš du metus buvo įskundęs knygu pardavinėtoja, užką pats turėjo užsimokėt 7 doliarus.

Vėlionis priklausė prie šv. Juozapo draugystės. Mirdamas paliko našlę su viena mergaite. Palaidotas tapo su bažnytinėmis apeigomis.

Lowellietis.

VAIRIOS ŽINIOS.

—Sulyg vėliausių statistikų pasirodo, kad Švedijos populiacija didinasi. Iki 1 d. Sausio 1921 m. Švedijoje gyventojų buvo 5,903,762. Tarp 1 d. Sausio ir tos pačios dienos 1921 m. Švedijoje mirčių buvo 13.29 ant 1000, o gimimų buvo 56,725 arba populiacija paaugo vienu metu bėgyje suvirš 56 tūkstančiais, ko Švedijoje nėra buvę nuo 100 suvirš metų.

—Paraguai republikos revoliucionieriai laimėjo, ir savo tikslą atsiekė be kraujo praliejimų. Senosios valdžios vieton jie prezidentu apšaukė Kursebio Ayala, kurs suorganizuos naują gabinetą ir eis prezidento pareigas iki rinkimų. Daugiau žinių truksta.

—Contental and Commercial Trust & Co. banka Chicagoj, paskolino Chimijos valdžiai 5,500,000 doliarų, kurių terminas jau pasibaigė ir banka reikalauja greitai paskolos sugražinimo.

Užrašykite "AMERIKOS LIETUVI" savo giminaičiams ir savo draugams Lietuvoje

Skaitymas ir protavimas duoda žmogui stiprybę visuose takuose jo gyvenimo. Skaityt partviškus laikraščius, pastoji partijos įnagis ir akiai kovoji, ne kartą pats save išeisdamas, bile tik užganėdint savo partijos vadovus.

"Amerikos Lietuvis" nuo pat savo pradžios eina bepartvišku keliu, kaip tik tinka skaityt kožnam žmogui, kuris teisybę myli.

Štai ką rašo kaimietis iš Lietuvos apie "Amerikos Lietuvių."

Gerbiama Redakcija "Amerikos Lietuvis." Daug laikraščių aš skaičiau, nes skaitau nuo 9 metų savo amžiaus, bet man "Amerikos Lietuvis" už visus geriausia patinka. Aš gaunu ir dienraštį "Drauga" iš Chicago, bet nėra man malonesnio laikraščio už "Amerikos Lietuvių" Ačiu jums už gerą siuntinėjimą, nes gaunu kožną savaitę, esu labai dėkingas savo giminėms už jų malonę užrašyme man "Amerikos Lietuvis". Pranas Čiepis, Daržiškių kaimas, Raudenio v., Šiaulių apskritis.

Ką rašo mokinys iš Alytaus mokslinės Gerbiama Redakcija:— Kelis kartus man teko sutikti "Amerikos Lietuvių" kuris mano širdį patraukė prie savęs. Prašau tamstos nuosirdžiai pasigailėt manęs vargdienio mokinio ir siuntinėti man "Amerikos Lietuvių." Kada aš pabaigsiu savo mokslą, tada aš jums atsilyginsiu. Kazys Zvinakis, Krokinkų kaimas, Krokakalaukio valsč., Alytaus apskrėčio.

Kareivis 10 pulko Mariampolėje prašo "Amerikos Lietuvių" prisijust. Sako:— Netikėtai mumis pateko "Amerikos Lietuvis" keli numeriai. Labai mums jis patiko. Norėtume, kad jis į mūsų pulką visada atsilankytų. Todel meldžiam gerbiamų suvalkiečių užrašyti "Amerikos Lietuvių" ir prisijust mūsų pulkui daugiau literaturos. Sekretorius.

Toki atbalsiai iš Lietuvos nuo ukininko, nuo moksleivio ir nuo kareivio. Nieko Lietuvoje taip nereikia, kaip pagelbėt sveikas lietuviškas smegenis vystytis prie išdirbystės, pramonės, pilietystės ir savitarpinio pasisėpimo. "Amerikos Lietuvis" rupinsis gerais trupinėliais mokslo paremt Lietuvos žmonėms auklėtis. Kiekvieno amerikiečio priderystė savo draugams, savo giminaičiams "Amerikos Lietuvių" užrašyt.

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

PO MEDŽIU

Malonūs broliai ir sesers! Visame pasaulyje, pas įvairių tautų žmones, net ir pas ne civilizuotus, yra tvarka. Bė tvarkos gyvenimas nėra galimu ir todėl kur tvarkos truksta, ten yra pairtūvė. Tvarka yra visur, tik vienur tvarka yra pavyzdinga, gera, o kitur netikus. Gera tvarka žmones veda gerais keliais, gi tvarka netikus, žmones veda netikusiais keliais. Palaikymui tvarkos yra reikalinga valdžia. Jei valdžia susideda iš žmonių išmintingų ir gerai suprantančių tvarką, tada gerai žmonėms, jeigu atbulai, valdžia apie tvarką nenusimano, žmonėms yra blogai ir todėl stokos tvarkos, tarpe žmonių kyla neramumai ir gyvenimas tada pasidaro suirusiu, neramiu ir niekam ne maloniui.

Pas mus gi visur ir visuomet geros tvarkos truksta ir todėl pas mus visur apsiereikia koki nors neramumai, vis ko nors stoka ir todėl mūsų gyvenime neretai iškyla šioki ar toki truksmeliai. Kodėl? Todėl kad pas mus dar stoka žmonių pažįstančių tvarkos sistemą ir pajiegančių gerai atlikt valdžios užduotis, kad žmonėms duot tinkamus pavyzdžius ir tuomi žmonių išauklėt tinkamai ir pavyzdinčiai. Imkime mūsų draugijas ir jų susirinkimus. Draugijos išrenka savo valdybas, arba įsteigia savo valdžią palaikymui tvarkos. Bet ar ten yra tvarka, ar ta valdyba yra skaitoma valdžia? Labai toli iki to. Ta valdyba, ta valdžia, tankiausia yra apsilėidus ir apie tvarkos palaikymą jai beveik nerūpi. Kas tame kaltas? Kaltė čia gali but vienoj ir kitoj pusėje. Kaltė gali but pačioje valdyboje, pačioje valdžioje, kurią užėmė žmonės, apie tvarką nenusimananti, bet kaltė gali but ir pas tuos, kurie šitą valdžią įsteigė, rinkdami jon žmones, visai nepagalvoję, ar jie turi užtektinai spēkų, gabumo ir sumanumo vedimui visų reikalų geroje tvarkoje, ar ne, ir rinko tik todėl, kad reikėjo rinkti, kad vieta nepasiliktų tuščia. Bet didžiausia kaltė tų, kurie tą valdžią steigia netam, kad valdžia juos valdytų ir tvarkytų, bet tam, kad jie turėtų sau lyg žaislą, tą valdžią erzindami ir jos neklausydami. Labai tankiai pasitaiko, kad drau-

gijų susirinkimuose kyla trukšmai užtai, kad susirinkimą vedantis pirmininkas kalbančiam nariui patėmija, jog tas kalba ne vietoj, arba kalba ne apie dalyką, kurs apkalbinėjimui yra pavestu. Trukšmų priežastimis būva ir tai, kuomet pirmininkas sulaiko balsą kam nors kalbančiam, užgauliojančiam kitus, arba vartojančiam bjaurius žodžius. Tokiems kalbėtojams ir bjaurių žodžių vartotojams rodo, kad jiems nėra reikalinga jokia valdžia, net ir konstitucijos prisakymai, kuriuos jie, išodami draugijon, iškilmingai prižada pildyti. Jiems pasirodo, kad niekas neturi pasipriešyt jų kalboje ir tas ką jis kalba, tai yra gerai, o jei kas mano ir supranta negerumą, tai tas yra "caus" ir bėda tam. Toki betvarkiai, toki tvarkos priešai, neretai sukelia susirinkimuose triukšmus, ir dar saęs didesniams užganėdinimui, kelis mastus prirašo į savo skonio laikraščius, kur viap išbjauroja savo draugijos valdžią ir tuomi pažemina savo draugiją, manydamas, ir tai manydamas klandingai, kad legališka draugija, jos susirinkimas ir nustatytoji konstitucijoj tvarka ir ją dabojanči valdyba, tai yra turgus, kuriame gali kiekvienas elgtis taip kaip kam patinka, o jei kas manytų jį suvaldyt, tai bėda tam, ir jis tą užkariaus visu savo žiaurumu, koki tik jis savyje galėjo išauklėt. Ir todėl nestebėtina, kad tarkai draugijų valdininkai, nors maato ir gerai suprantant netikusius apsiereiskimus ir tvarkos stoka, tai tyli ir niekam nieko nesako, kad nesusiėmus prieš save audrą, kad ne iššaukt susirinkime truksmą. Ir ačiu tiems tylėjirams, didesnė dalis narių, nežino kada sueit į susirinkimus, ir nuėjus susirinkimam kaip apsieit. Suejė į susirinkimus, lyg kokiame vagono sėdi su kepurėmis, laike susirinkimo reikalų apkalbėjimo, tarp savęs kalbasi apie savo privatiškus reikalus ir nieko negirdi, o kada pasitaiko koks reikalas, jie nežino kas draugijos yra užgirta ir kas panaikinta ir dėl savo to nežinojimo kelia lermą, gramodamas atkeršyt tam, kad jie turėtų sau lyg žaislą, tą valdžią erzindami ir jos neklausydami. Labai tankiai pasitaiko, kad drau-

da sekretoriai jiems aiškina, kad nėra mokėta už praėjusių mėnesius, tai jie tikrina net supykę, kad yra užmokėta ir tik sekretoriaus tyčia ne užrašyta, kad pinigų sau pasiimt, na ir sekretorius užtai koliojama sukūčium, prigaviku ir kitaip. Mat jie papratę Lietuvoj turēt reikalus su žydėliais ir skaityt juos apgavikais, derėtis su jais visame ir tikėt, kad žydėliai juos visame apgauna, tai ir šiuomi laiku tik save esant skriaudžiamu nors ir nežydėlio sekretoriaus.

Tas yra labai negerai, kad mūsų viengėnčiai laikosi savo netikusio papratimo, tolinasi paguodojimo kitų ir tuomi puodydami savo paguodą, daro kitiems nesmagumus, veda kitus iš kantarybės ir tuomi naikina tvarką, kurią vieton tobulint, ją visai puldo. Bet yra pas dar daugiau ir kitokių vietų, kur tvarka arba visai naikinama, arba ji darkoma. Pirminkime mūsų viešuosius susirinkimus, kaip tai prakalbas, teatrus, koncertus ir tam panašiai. Pirmutinėj vietoj mes patėmysime stoka tvarkos, tai pradžios susirinkimo laiką. Rengėjai skeldami susirinkimą visada pažymi laiką. Bet mes nuėję paskirton vieton pažymėtu laiku rasime dar duris uždarytas, o jei duris ir atidarytos, tai turėsime porą valandų laukt, kol sulauksime pradžią. Ir šitas nelemtas paprotis, šita betvarkė, kas kart vis auga didyn. Publiką kaskart ima rinktis vis vėliau, kad nereiktų susirinkus ilgai laukt, o rengėjai vis ilgiau laukia ir laiką ilgina, kad publikos daugiau susirinktų ir lokiu būdu išsiirauklėjo net suomonė, kad tokių susirinkimų laikas vadinama "lietuvišku laiku," kas reiškia porą valandų vėliau negu laikrodis rodo. Ir ačiu šitai betvarkėi, ar netikusiai tvarkai, šidien lietuviai renkasi vis vėliau ir vėliau, ir kas žinoms bus ir kur tas visas nueis. Šidien lietuviai tik į bažnyčią eidami daboja laką ir taikosi, kad geriau nuėjus ankščiau, negu vėliau, kaip laikrodis rodo, o kitų susirinkimų laiko visai nepaisoma. Tame yra ne atleistina rengėjų apsilėidimo nuodėmė, yra melagystė ir savo žodžio nelaikymas. Prižadama susirinkimą pradėt ant trijų ar aštuonių, o

nepradedama be 5 ar 10. Tai melas ir tuomi platinama nepasitikėjimas. O tas viskas turėtų but naikinama ir pasistengima laikyt duotą žodį ir išpidyt prižadus.

Antra stoka tvarkos tokiuose susirinkimuose, tai leidimas susirinkusiems vyrams sėdēt su kepurėmis ant galvos, net kol programas prasideda, ir vėl mautis kepurėmis ant vjetos, taisantės iš susirinkimo išeit. Toks paprotis pas apšviestus žmones yra neleistinu, ir pas mus turėtų but naikinamu. Susirinkimo vieta, kur ji nebutų, turi but guodojama, o labiausia turi but guodojama susirinkę žmonės. Kas pastogėj nenusimano kepurę, tas neguodoja ton pastogėn susirinkusius ir tuomi neguodoja pats save. Susirinkimų vedėjams yra nesunku keliais žodžiais paaiškint prieš susirinkimą programų pradžią, paaiškinant ir paprasiant salėn įmančius nusiimt kepurės ir jas užsidēt išeinant tik pas duris atėjus.

Trečia betvarkė viešuose susirinkimuose, tai publikos sustojimo nelaiiku giedant himną. Vos tik vedėjas pasako, kad bus giedamas himnas, tuojais visi jau ir stovi. Stot reikia tada, kada orchesteros ar choro pasigirsta pirmieji himno balsai. Susirinkimų vedėjų yra priedermė žinot šitos tvarkos reikalavimus, ir juos paaiškint susirinkusiai, publikai pirmiau himno giedojimo.

Betvarkė yra leidimas kelt susirinkusiems lermą laike programo, kada leidžiama tarp savęs kalbėtis balsiai juoktis ir kelt kitoki neramumą. Susirinkimo vedėjai turėtų prašyt susirinkusios publikos nuo to visko prisilaikyt, o kad butų pildoma, reikia pastatyt žmones, kurie tą dabotų ir zurzancius laike programo draustų. Ypatingai reiktų butinai pratint tėvus ir motinas, nesivest ir nesinešt į tokius susirinkimus, nemečius vaikus, kurie tik užima sėdynes ir laike savo zėbimuo ardo ramumą. Tėvai savo vaikais užtektinai gali prisidžiaugt namie, be viešųjų susirinkimų. Dargi tas yra ir higienos įstatymais draudžiama, nes tokiuose susirinkimuose, nuo įvairaus suaugusių kvapo ir prakaito, yra prisiveisė daugybė įvairių ligų bakterijų, kurias vaikų organizmas yra persilpnas apgalēt ir todėl tarp vaikų platinasi visokios ligos. Todėl šitą viską tėvai labiausia privalo suprast ir savo seną paprotį naikint, kaip nenaudingą susirinkusiems susirinkimam suaugusiems žmonėms, ir kenksmingą mažiems vaikams, o kad tą dalyką atsakančiai suprast, tėvai privalo kuoskaitlingiausia rinktis Po Medžiu, nes čia mums tik galima aiškiai ir suprantamai apkalbēt dalykus, kurie atneša mums naudą ir veda mus prie supratimo dalykų, kurių tuli mūs broliai nesuprasdami, daro sau daug skriaudos.

Žmogūs.

"Am. Lietuvio" Knygynė galitė gaut Visokių laiskams popierų

ŽMONIŲ BALSAI.

KAI KURIEMS LABAI SVARBU.

Sumažėjus mūsų mieste darbams, sumažėjo ir lietuvių skaičius, nes didžiama išvažinėjo į kitus miestus darbų sau jieskot. Bet pirmiaus, kurie mūsų mieste, Waterbury, Conn. gyvenon, jiems yra daug laisčių iš tėvynės ir kitų šalių atsiųstų. Mēs manome, kad tie laišakai daugumoje yra svarbūs tiems, pas kuriuos jie rašyti; kaip kurie laišakai daugiau kaip pusė metų yra atsiųsti. Mēs tikime, kad tų laišku savininkai yra kur nors gyvenanti plačioje Amerikoje, todėl meldžiame Gerbiamosios Redakcijos šį straipsnelį savo laikraštyje atspausdint, o tuomi padarysime sulyg artimo meilės brolišką užuojautą ir patarNAVIMA.

Augščiau minėtieji laišakai yra visi sukrauti mūsų Bankoje, pačtos skyriuje ir laukia tų laišku adresantų. Daug laišku yra dar atsiųstų iš Rusijos, rodosi tremtinių, išbėgusių laike karės.

Mēs žinome, kad laike karės mūsų mieste, neapsakomai gerai darbai ejo, tuomet lietuvių čia buvo privažiavusių iš viso plataus Ameriko, bet dabar tų žmonių čia nėra, o laišakai jų čia yra atbė, kur jieškoma jų pačių arba jų gėnčių ir draugų.

Kurie numanot, kad gali Jums but laiškas atėjęs, ypatingai tie, kurie kada nors gyvenote Waterbury, Conn., klauskite mūsų. Laišku klausdami, rašykite šiom adresu:

K. Kažemėkas—Banking House, 797 Bank St., Waterbury, Conn.

P. S. Vėliau gal atspėsiu surašyt ir vardus laišku savininkų, bet daug darbo, nes jų čia yra labai daug.

J. V. Kovas.

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SANRYŠIO REIKALUOSE

Kuomet Lietuva tapo politiška laisva, Amerikos lietuviai pradėjo rupintis ekonomiška jos padėčia, organizuodami įvairias Pramonės ir Prekybos bendroves. Tarp jų yra plačiai žinoma LIETUVIŲ MECHANIKŲ SANRYŠIS. Budamas šia bendrove kiek daugiau užinteresuotas negu kitomis, todėl ir stengiausi patirt apie jos veikimą. Metai atgal pasiusta du L.M.S. igaliotiniai, kad pradėjus darbą, bet per visus metus nieko nepadarė, tapo pasiusta L.M.S. pirmininkas, J. Sagevičius. Sugrįžus J. S. ir pradėjus darbuotis pasirodė ir darbo vaisiai. Tapo nupirktas tinkamas L.M.S. namas fabrikui, supirktos reikalingos mašinos, ir ne vėliau kaip į du ar tris mėnesius bus viskas atlikta, ir prasidės darbas. Fabrikas rengiama apdirbimui medžio ir nedidelis skyrius apdirbimui metalo, kuris bus pritaikomas daug dienų dël remonto. Bus išdirbama baldai ir ukiški pardargai. Ant kiek patyriau, Lietuvoje toks fabrikas labai pageidaujamas. L.M.S. pradeda didelį ir naudingą darbą Lietuvoje, ir ačiu sunkiam darbu J. Sagevičiaus,

reikia tikėtis gerų pasejmių. L.M.S. nariai bukit tikiri, kad prysakyje turit darbštų savo igaliotinį, todėl remkite kiek galite. Turit pasakyt, kad igaliotinis yra labai svaržytas, kas labai tankiai pakenkia pačiam L.M.S. bizniui, nes beveik su kiekvienu reikalu reikia kreiptis Centran, kad leistų pinigų vieną ar kitą daiktą pirkt.

Lietuvoje yra daug gerų progų pradėjimui biznio, tik žinoma, čia reikia kantrumo, nes taip lengvai bile ką atlikt kaip Amerikoje nesiduoda; čia reikia sunkiai padirbt. Tą kiekvienas važiudamas Lietuvon turi omenyje, nes nėra viskas taip suorganizuota kaip Amerikoje. Kuomet jau reikias įsisiubuoja, tuomet jau lengva.

DĖLEI J. RAUKČIO RAŠTELIO.

Prieš tris savaites "Amerikos Lietuvij" tilpo J. Raukčio raštelis, kuriame aprašyta tvėrimasis L. P. Bonų stoties kur pasakyta dalis neteisybės, nes sakoma, kad stotis susitvėrė slapta, niekam nežinant. Tas vienok netiesa, nes bažnyčioj buvo apie tai garsinta per visas ketverias mišias ir pažymėtu vakaru susirinko apie 100 žmonių, kur ir buvo išrinkta visa valdyba, tik nežinia kodėl J. R. sumislyta pasakyt, kad draugijos nebūvo kviestos. Bet kaip buvo galima kviest stotiai dar nėsant? Todėl klebonas ir garsino, kad visi susirinktų visos draugijos, ir taip buvo, ir net pats anoraštelio autorius J. R. buvo.

Dargi jis pasakė, kad "Sandara" netalpino korespondenciją, pagarsinančią apie susitvėrimą Worcesteryje L. P. Bonų stoties. Bet aš stengiausi visą dalyką sužinot ir persitikrint, ar teisinimasis teisingas, ir 18 d. Spalio Bostone, klausiau "Sandaros" administratoriaus Paulausko, kodėl J. Raukčio korespondenciją netalpinot ir nenorėjo paskelbt apie L. P. Bonų stoties susitvėrimą ir veikimą, tai Paulauskas paaiškino, kad jis jokios korespondencijos nuo Raukčio iš Worcesterio, negavo. Tas ir parodo pasiteisinimo neteisingumą. Lyginai neteisybė paskelbta, kad "American Wire & Steel" supredentas Marshall yra pirkes bonų už 1000 doliarų, nes Marshall bonų visai nėra pirkes ir tik Lietuvių dienonų dukart paaukov po 500 dol. Patartina kitą kartą rašant apie draugijų veikimą, rašyt teisingai, o neduot kokiom savo draugui parašyt atbulai, nes neteisybė liekasi neteisybe.

Stoties sekretorius, Ig. Pigaga.

J. Raukčio prierasas. Pasakyta, kad aš susimislijęs ėmiau ir parašiau neteisybę apie susitvėrimą L. P. bonų stoties, ir kad tas visiems žinoma, nes per visas ketverias mišias buvo garsinta ir todėl turėjo visi žinot. Pasakyta gana klaidingai. Tą dieną nevisi galėjo į bažnyčią nueit ir pasiklausyt bažnytinio apgarsinimo. O reikiam dar ir tai žinot, kad

bažnyčia dauguma visai nemina, o tautos reikalus remia daugiau negu bažnyčia. Dargi reikia žinot, kad bažnyčia yra maldos namai, o ne politišku skelbimū įstaiga.

Pasakyta, kad prie stoties tvėrimo dalyvavo 100 žmonių. Bet Worcesteryje lietuvių yra ne 100, o net apie 7000, tad jei darbas nebūtų buvęs slepiamu nuo tų tų stancijų, tai susirinkimas būtų įvykęs kur kas didesnis, ir darbas būtų buvęs atlikt daug rimčiau. Kaslink "Sandaroj" korespondencijos netilpimo priežastį tyrinėjimo tai irgi pasakyta labai greitai, be apgalvojimo, nes teirautasi pas administratorių, visai nežinant, kad korespondencijos priklauso redaktorium, ne administratorium; "Sandaros" redaktorium yra Šliakis, o ne Paulauskas, kurs informavo gana teisingai, kad jis jokios mano korespondencijos negavo; jis ir negalėjo gaut, nes prie korespondencijų jis nieko neturi.

Kaslink Marshall, tai aš paaiškinsiu, susirinkime, pasakysiu, kuomet remdamasis aš rašiau apie pirmą bonų.

Dar pasakyta, kad aną mano raštelį rašęs mano draugas, ne aš, kas reikštų, kad aš nemoku rašyt. Tas man labai smagu, nes sulyg tokios išvados, aš nemokėdamas rašyt, parašiau straipsnelį apie stoties susitvėrimą ir jos veikimą, sykiu pakviesdamas lietuvius į prakalbas ir prie bonų pirkinas, kuomet mokantis rašyt stoties sekretorius, nuo pat stoties susitvėrimo, jokią žinią iš stoties nėra parašęs į vietinį laikraštį, ir jeigu ne aš, nemokantis rašyt, tai niekas nebutų žinojęs net ir apie atstovo Čarnecko į Worcesterį atvykimą. Dargi ir pats rašyt mokantis sekr., kuomet trečiame susirinkime mane rinkta korespondentu, tylėjo. Kam reikėjo tylēt, žinant, kad renkamasis korespondentas nemoka rašyt, o jei tada apie tai nežinota, tai iš kur dabar žinoma, kad aš rašyt nemoku? J. Rautkis.

LIETUVOS ATSTOVYBĖS AMERIKOJE PAJIEŠKOJIMAI.

Jieskoma įteikimui svarbių žinių Juozas Petrošius, paeina iš Utėnos, Tauragės apskr.

Juozapas Antanavičia, Mikolas ir Steponas Kriaučiukai, gyvenantieji Pensylvanijos valstijoje.

Jonas Milčius, paeina iš Garliavos valsč., Kauno aps.

Ignas Vaišnora ir Juozas Karvelis, 1914 metais gyvenusieji Chicagoje.

Antanas, Jonas ir Jeronimas Tiškai, gyvenusieji jau per 20 metų Chicagoje.

Pranas Dapkus, paeinas iš Silavos valsč., Raseinių apskr.

Prašom atsišaukt arba jei kas turi žinių apie minėtas ypatas, prašome pranešt šiuo adresu:

Representative of Lithuania in America, 1825 F St., N.W. Washington, D. C.

APIE ĮVAIRIUS DAIKTUS

Omnibus.

Gatvėmis bėgiojantiems, elektros, ar arklių jiega traukiamais vežimams kol kas lietuvių kalboj dar nėra tikro vardo. Lietuviai juos vadina angliškai "strytkariais," tą patį sulietuviinę vadina "gatvekariais," arba lenkiškai "tramvajai," ar rusiškai "tilizamai." Amerikoj lietuviams šiandien vienok juos yra lengviausiu vadint "gatvekariais" (nors buvo pradėta vadinti gatvevažiais, bet tas greit pranyko). Yra tai žmones gatvėmis ir toliausiai keliais vežanti vežimai, šiandien paprastai traukiami elektros, ant dviejų plieninių šėnių, arba geležinio kelio.

Pastaraisiais laikais vienok apsiskaityta, kad toki gatviniai traukiai perbrangiai parsieina, yra nevisai parankiais, nes jie gali bėgioti tik, kur nutiesti jiems plieniniai keliai. Todėl imta galvoti apie įtaisymą tokių traukių, kurie galėtų bėgioti be šėnių. Po daugel galvojimų galiausiai padaryta fokia traukio vagonas, kurio išbandymo buvo liudininkais 200 žmonių gatvekarį dirbyklų kieme, "General Electric Co.," mieste Schenectady.

Šitas vagonas gali savyje sutalpinti 35 žmones. Jis visu kuom yra panašus į vagoną elektros jiega varomą, tik su tuom skirtumu, kad jo ratai yra apvilkti gumu ir vagonas yra valdomas taip kaip automobilis. Bandytuose jis pasirodė labai praktišku, nes nereikalauja po savim šėnių, užtenka tik dviejų vielių, augštai pakabinut, kurių viena veda elektrą, o kita nuveda šalin, kaip kad butų dvilinka vandens dūda, kur dėl vandens judėjimo, vien jis atbėga, kita bėga šalin ir taip tveria savo gyvumą.

Šito vagono perteklius iki elektros vielai yra labai tampus ir jo triukškas ranta neleidžia pertekliui nuslysti nuo vielos, idant vagonas galėtų pasikreipti šonai iš savo kelio ir apsilenkt prieš ar pirmyn bėgančius vežimus, kurie pašitaiko ant jo kelio. Perteklius vagonui leidžia pasitraukti šalin iš savo kelio 18 pėdų, arba po 9 pėdas į abi puses. Tokiu budu šis vagonas, "Omnibus" vadinamas, gali privaziuoti prieš šalitakio, išleisti pasażierius, arba juos paimti ir vėl pasukti vidurin gatvės.

Europoj šitie "Omnibus" vagonai yra jau nuo seniai miestuose naudojami ir ten jie yra vadinami ne omnibus, bet "Trolibus." Jų daugiausia yra Anglijos ir Italijos miestuose. Dabar manoma juos įtaisyti ir tuluose šiaurinės Amerikos miestuose. Vienas Trollibus vagonas parsieina pigiau apie 3000 doliarų per metus, už elektrikinį vagoną.

Koloniškas vanduo.

Visame pasaulyje šiandien dirbamas ir naudojamas koloniškas vanduo, pra-

eityje buvo slapytyste kelių šeimynų Kolonoj. Dar 1709 m. Kolonoj buvo pirklys, vardu Johann Maria Farina, kurio vardu firmos dirbo tą vandenį. Farina buvo gimęs, vardu Julischsplatze turėjo parduotuvę šilkų ir įvairių perfumų. Jo išrastas koloniškasis vanduo francuzų pargabenta Paryžiun ir ten pripažinta populiariškiausia perfuma.

Automobiliais per Saharos tyrus.

Bandytas francuzų lakunų orlaiviais perlėkt per Saharos tyrus, pasibaigė tragiškai ir lakunų tikslas liko si ne atsiektas. Dabar Francuzijos valdžia rengia antrus bandymus perkelti tuos tyrus, tarp Algiero ir Tamanraseto, sunkiuose automobiliuose. Tam tikslui, per 3200 kilometrų yra rengiama stotis, kurios automobiliai aprupintų gazolinu ir kitokiomis automobiliams reikmenimis, idant kelionė neįstiktų tokia pat katastrofa, kokia pernai patiko lakunus. Kelionėn bus leista 23 automobiliai to paties tipo, kokio automobiliai buvo vartojami pasaulinėje karėje, pakelianti sunkumo iki 30 centimetrų. Automobilių ratai bus apsaugoti dvilinkais pneumatikais, kad ratai neklimptų pergiliai į tyrų smiltis, ir saugotų ratus nuo aštrių uolų, per kurias automobiliams reiks atlikti savo keliones.

Pirmiau negu šita kelionė bus atleikama, išsiųsti inžinieriai apžiūrėję vietas, kuriomis automobiliai turės keliauti. Jiems iškeliauvus iš Algiera ir keliauvus 830 kilometrų, pirmas sustojimas buvo tikruose tyruose. Vietomis buvo takeliai, išminidžioti kupranugarių, bet ir tie jau pusėtinai vėjo pridengti smiltimis. Kelionė tęsėsi per mėnesį laiko be jokių kliūčių, o grįžtant atgal kelionė tęsėsi trumpiau, nes automobiliai buvo jau tušti, todėl dėl savo lehvumo greičiau bėgo. Apart to jie dar parvežė 11 automobilių, kurie buvo tyruose paliktai pirmesniuose bandymuose, perkelti ant Saharos tyrus.

Gydymas malarijos.

Madrido sanitorijos skelbia, kad galutinai išrasta budas naikinimui musų, kurios platiną malariją. Užklimatizuotos žuvis, vadinamos "Gambusa ofinis," labai pasekmingai naikina perus musų "Anopheles," platinančių malariją. Vienok šitų žuvų užklimatizavimas ikišiol pasirodė pasekmingu tik Ispanijoj. Mėginimai Anglijoj ir Francuzijoj, buvo be pasekmių.

Lavonas iš XV amžiaus.

Meksikoj kasant kanalą, pataikyta ant jau nuo seniai panaikintų kapų, kuriuose buvo palaidota Meksikos aristokratų šeimynos. Iškasant tuose grabuose, kaip paprastai, buvo tik apipuvę, kiti jau sudrunėję kaulai. Tarpe ki-

ty grabų atrasta vienas metalinis grabas, kurio užrašai rodė jame esant palaidota iš XV amžiaus 17 metų dukterį karvedžio Iehkupli, kuri peiliu nusidūrė, kuomet tėvas jai neleido ištekt už žemės nės rangos oficerio. Atidarius grabą, jame atrasta lavonas tokiame stovyje, kaip kad šiandien jis butų palaidotas. Nė veidas, nė plaukai, nė drabužiai nebuvo sugedę, net visi papuošalai buvo pilname gražume. Bet kaip tik spėta lavoną pamatyti, tuojau viskas susmuko, pajudod, ir subyrėjo. Mat tą visą gražumą sugaidno prisigriebęs oras.

Musų Mėnulis.

Astronomija skelbia, jog tuloms kometoms, jų kelionėje erdvėse gelbsti kunai, vadinami satelitais arba mėnuliais. Satelitai keliauja aplink planetas taip kaip planetos keliauja apie saulę. Musų Mėnulis yra toluomoje 240,000 mylių nuo žemės ir savo kelionę aplink orbitą atlieka biskuti greičiau negu mėnesio laiku. Senovėje žmonės skaitė mėnesius su lyg Mėnuliu, imant laiką nuo mainų iki mainų.

Mėnulis savo kelionėn aplink žemę tik vieną kartą apsisuka aplink savo "ašį" ir todėl mėsu visuomet matome tik vieną jo pusę. Dienos ir naktis ant Mėnulio yra ilgume kaip kad ant žemės 14 parų. Mėnulio paviršius yra labai nelygus, nes pilnas įvairaus didumo kraterų ir paprastų duobių.

Nors mėsu matome Mėnulį šviesiu, bet jis savyje jokios šviesos neturi. Šviesa, kurią jis mums ir musų žemei suteikia, yra tai skolyta šviesa nuo saulės spindulių, kurie jį apšviečia.

Musų žemė keliauja aplink saulę, o Mėnulis keliauja aplink žemę ir todėl jis kartais įeina į tarpą saulės ir žemės, ir tada turime saulės ir Mėnulio užtemimus. Kadangi mėnulis yra daug mažesnis už žemę, tai jis visą saulę užstot nuo musų negali ir todėl tokiam atsitikime saulė niekad neužtemsta taip, kad ji butų užtemta ant visos žemės. Užtemimas saulės yra matomu viename plote, kuomet kituose žemės platuose užtemimas nėra matomu, arba matoma tik dalį užtemusios saulės. Tokiam atsitikime astronomai fotografuoja saulės išveidą ir tuomii gauna reginimus ant saulės degančių gazų.

Mėnulis mums labai daug patarnauja. Jo šviesa nakties laiku duoda didelę naudą, bet tai dar neviskas. Jis daugiau patarnauja pritraukdamas ir atstumdamas jurių vandenį. Jeigu ne šis Mėnulio patarnavimas, tai prie jurių esanti miestai butų paskendę nešvarumuose, nes vandeniui stovint ant vietos, kanalizacija nebutų išplaujama. Dargi vandeniui stovint ant vietos, jūrmis plaukianti laivai negalėtų perplaukti didelius smilčių kalnus, kurių jurėse yra labai daug.

Kas pradėjo laivais plaukiojimą.

Pradžią plaukiojimo laivais yra labai sena, ir jos

pradžią vargiai yra kam žinoma. Vien yra žinoma, kad egiptijonai ir fenicijonai jau turėjo neblagą alivyną, ir gana populiariškai juom naudojos. Fenicijonai priklausė semitų rasai, kaip ir žydai. Jie buvo pirmutiniai žmonėmis, kurie mokėjo vest jurėse laivus, vaduodamiesi žvaigždėmis, ir todėl jie galėjo į jures leisti gana toli nuo kranto. Jie savo gadynėje statė laivus dviejų rūšių, kurių viena vadinama buvo "Gaulos," antra "Trimere." Pirmosios rūšies laivai buvo skirti pirklybai, pastarosios gikariavimui.

Fenicijonai platino savo kolonijas viduržeminių jurių salose ir iš oia vedė laivais savo pirklybą su tolimesėmis aplinkėmis. Iš pirklybos jie labai pralobė ir įsteigė miestus su tam tikrais karaliais, kaip Tir ir Sidon, kurie savo turtingumu tais laikais labiausiai atsižymėjo.

Fenicijonai buvo labai gabūs ir pagarsėję daugeliu naudingų išradimų. Jiems priskaitoma ir šios gadynės žmonių visur vartojamas stiklas.

Gydymas kriminalistų.

Profesorius Camp Prosser skelbia, kad kriminalistai gali buti išgydomi nuo savo blogų palinkimų prie kriminalistikos. Gydomi kriminalistai privalo but spalvomis, ir šiaip:

Pirmiausia kalėjimuose, kur laikoma kriminalistai, neturi but pilkų spalvų, kuriomis šiandien kalėjimų sienos daugiausia yra dažomos. Nemečiau vaikai, kurie yra linkę prie kriminalistikos, privalo gyvent tarp rožinių spalvų.

Zmogžudžiams kalėjimuose privalo but skirti kambariai su sienomis ir lubomis geltonos ir rudos spalvos.

Naminiams plėšikams kalėjimo kambariuose privalo but sienos dažytos violetinėmis spalvomis, su tamseliais brūkšniais, o lubos viduriniai mėlynos.

Abelnai visiems kriminalistams kalėjimuose privalo but įtaisyti langai žiemos metu geltono, o vasaros metu žalio stiklo.

Šito profesoriaus nuomone, kriminalistai yra ligoniai su užsikrėtusiomis ir išsiauklėjusiomis kriminalistikos ligomis, kurias gimdo spalvos, tad spalvomis šitos ligos ir gali but išgydomos. Mediskasis muzėjus Washingtone, pareikalavo profesoriaus Prossero tvirtų prirodymų jo teorijos, faktais, ir jei pasirodys, kad tame yra tiesa, tai Suv. Valstijų kalėjimuose šita kriminalistikos metoda tuojaus bus pradėta praktikuoti.

Kaip nušveist piano kleivišius.

Pageltusius, arba pajudusius piano kleivišius galima nušveist smulkiai sutrinta kreida, sumaišyta su patišu, padarant tirštą košę ir ja apliniant kleivišius ir taip paliekant 24 valandoms. Jeigu šitas negelbėtų, tai vienatinis budas, nutrynimasis kleivišiu pumeksu (pumice stone).

LIUSOJI VALANDA.

(Jaunimo skyrus)

Mergelė U. Babeckaitė.

Pasaulinė karė keliems metams buvpertraukusi žinias tarp mus ir musų tėvų nės, ir todėl per tą laiką mėsu neturėjome žinių iš Lietuvos. O per tą patį laiką ten daug kas naujo įvyko ir daug ko ypatingo išsi auklėjo, ypač dailos dirvoje, kurioje priaugo jaunų dailininkų, tarp kurių šiūom kartu yra reikalas paminėt mergelę U. Babeckaitę.

Prieš tulą laiką "Naujienose" apie ją buvo plačiai rašyta kaip gabią aktorę. Be "Naujienas" nedaug kas skaito Naujoj Ar glijoj, tad čia lietuviams ir tos žinios mažėkam buvo girdėtos. Užtai aš šiūomi noriu tart kelis žodžius apie musų dailininkę, "Amerikos Lietuvis" ir "Laisvosios Valandos" skaitytojams.

Ypatingai aš ją pirmu kartu pamačiau kaip ji atvyko musų kolonijon, Lawrence Mass. pas savo seserį Ainoriene. Pamačius kad čia yra daug lietuvių, pasiryžo čia pasilikti ilgesniam laikui, idant scenoje pastaty kelis veikalus, o paskui su tuom patim tiks lu atliankyt kitas lietuvių kolonijas, todėl visur, kur ji lankysis, nepraleiskite progą kad pasiklausyt jos dainų ir pamatyt lošimus.

Apie mergelę Babeckaitę Lietuvo "Laisvė" rašė: Sausio mėn., 29 die ną, 1914 m. Kauno miesto teatre buvstatyta "Aukso Dievačiai," kur režisierio vo mergelė Babeckaitė. Ta pati "Laisvė" rašo iš 1920 m., kad Velykų antrą dien Kauno miesto teatre buvo artistų vakaras kuriame geriausia atsižymėjo merg. U. Babeckaitė. 2 Vasario rusai scenos veikėja neturėjo užtekinais spēkų, ir jie šaukėsi pagalbon U. Babeckaitę, ir ofiūose paskelbė jos pavardę su lietuviška galune. Ir čia ji atsižymėjo savo gabumu.

J. Žukauskas.

PASKUTINĖ KARTĄ.

Jiedu buvo susitarę susitikti pusiau ketvirtą. Susitikt paskutinį kartą.

Dangus užsitraukė debesų skraistę ir paskendo mėlynė. Saulės rutulys, lyg peigas be vairo, be įrklių, ramiai plaukė vėje nešamas į vakarus, į poilsio kraštą. Aukšniuose medžių lapuose girdėjosi atsargaus šnabzdėjimo balsai. Buvo tas rudens metas, kada viskas aplink miršta ir mirdamas svajoja, gėrisi ir jaučia... jaučia gyvenimo grožį, jaučia paslaptingas kilnas jiegas. tuos jausmų galingus sparnus, ką iškilmingai plasnoja erdvėse.

Jiedu susitiko. Ji ištiesė jam pabalusią ranką, kad pasisveikintų paskutinį kartą. Brunonas paspaudė tą mažutę ranką ir

atsiminė... Atsiminė, kaip pirmą kartą spaudė jis tą pačią ranką karštai, širdingai. Jam tada dangus buvo atsivėręs, o jis ėjo to dangaus laiptais augstyn ir augstyn... į patį sostą. O dabar... dabar paskutinis kartas. Bruno ranka sudrebėjo — jis tuoj paleido jos ranką ir pažiūrėjo jai į akis.

Tai buvo tos pačios akis. Jose vis dar žibėjo tos pačios mėlynujų jurių gelmės, paslaptingos ir žėrinčios ugnimi. Brunonas jautė tos ugnies gaisrą, kuris, kad ir jurėse užgest negalėjo.

Suspaudė Brunonui širdį; jam pasidarė skaudu, kad matė tą sustingusį skausmą jos akyse. To tylinčio skausmo, Brunonas gerai atsiminė, nebudavo niekad jos akisė.

Bet tai buvo tos pačios akis.

—Tamista punktualus, nepasivėlinai vis delto,—tyliai ji prakalbė.

—O, taip Klara. Aš šventai vykdau savo žodžius.

Klara pažvelgė į Brunoną ir nusišypsojo. Brunonas pajuto savyj tą šypseną: trišypssoti moters, kurios netiki žodžiais, kurios dėl tų žodžių jau ne kartą yra skaulžiai apsiylyusios. Dėl tos šypsenos dar laiau suspaudė Brunonui širdį.

Tylėjo abu.

Medžių lapai krito palengvėle ir dengė žemę auksu ir kraujais. Vienas raudonas apas, sukinėjęs ties Bruno galva, nuslydo į Klaros skrybėlę. Brunonas pažiūrėjo į raudoną lapą, į Klarą ir nuleido akis.

Jis jieskojo žodžių, norėjo ką sakyti, bet nieko negalėjo rast.

—Gražus šiandien vakaras,—prašneko pagaliau. —Taip, šiandien jau vakaras,—atsakė Klara.

Brunonas ją suprato.

—Ir gražus vakaras—toks, kuriuom lžiaugtis reikia,—bandė jis baigt Klaros mintį.

—O po vakaro kas bus?

Brunonas nieko neatsakė. Vė

abu.

Ėjo Nemuno pakrante. Tylus ir raištės atrodė Nemunas. Sustingęs josi pats paskendo savyj ir nenorėjo ži pasaulį.

—Ponia Klara, gal eisime į aną puoalno, kur anapus Nemuno matyt?

Klara sutiko.

—Koks gražus tas kalnas, ar ne tiebe kalnų gamta nustotų daug gražu?

—Bet kad nebutų kalnų, nebutų ir dųjų pakalnių.

Ir čia Brunonas suprato Klaro uprato, apie kurias pakalnes kalbėa; tai buvo "ašarų pakalnės."

—Bet mums kalnai rupi, ne pakalnes kalnas vaikščiosime.

—Jūs gal ir vaikščiosite; mėsu, turbūt, stengsime ir nemokėsime.

Brunonas sutraukė antakius. Fjylėdami.

Kai priėjo kalną, Brunonas pasiulė Klarai tsiremti į jo petį, kad lengviau butų atpyn eit. Klara padėjo jo paėmė Bruno anka.

—O jei aš pulsiu į pakalnę, ar gel' čia mane, ponas Brunone

Brunonas ne tuoj atsakė.

—Aš kiekvienam puolančiam pagalvė ranką tiesiu. Kodėl tamistai padaryčiau itaip?—galop atsargiai jis atsakė.

—Vadinasi, aš išimtis negaliu jumi t. t. aš tinku jusų bendrai taisyklei?

—Aš neturiu išimčių, viską sprendžiu bendra taisykle.

—Ar jau seniai taip sprendžiat?

—Ponia Klara, kam jūs mano kantrybę vandot? Noriu but atviras. Žodžiais žaist nemoku ir nenoriu.

—Jūs žaist nemokat? Tai kuo gi žaistžiat? Širdim?

—Yra kam ir be manęs tą darbą dirbt! —netekęs kantrybės sušuko Brunonas.

Nepykkit ponas Brunone: pyktis grožybei žalingas—atsiminate tuos savo kitą kart man sakytus žodžius?

—Atsimenu... Sekmoji Dic...

MADAME STORČ.

IR JOS DARBAI PASAULINĖS KARĖS METU.

Surinko ir lietuvių kalbon vertė
V. S. Jokubynas.

(Tąsa)

Atvykus Zofija Šveicarij, pradėjo tuojaus žvalgo darbą. Rosemberg visose palydos viešpatijose turi didžiulius plotus žemės, įvairius, prasimanytais vardais. Sur jis rengė resortus ir panasias, publikas vieni, kurios gali but parankiosiomis žvalgu veikimui. Šejo aikštėn, jog jis buvo usino savininku Lugane, išliškoj Šveicarijos dalyje, kur valdė vienas jo konfederatas iš Francuzijos. Čia turėjo progą susieit su saisis žvalgais, kas Luriche alėjo ant jo mest nuožiurą. Išėjo vėliaus aikštėn ir aktais prirodyta, jog Rosemberg išmokėdavo pinigūs Duvul'į, leidėjui laikraščio "Bonnet Range," kuris vėliaus Vencennes tvirtovės dieme tapo sušaudytas. Laikraštis buvo anarchistiškų pažiurų, be pertraukos kritikuojantis karę, francuzų kariumenę ir jos vadus. Duvul tapo areštuotas, grįžtant jam Šveicarijon su vekselių ant 30,000 doliarų, išduotu Šveicarijos bankos, kurioje Resemberg buvo dalininku. Areštuotas Duval aiškino, jog jis šiuos pinigūs buvo gavęs kaipo likvidatorius vieno kaimo Turkijoje, kurs buvo nuosavybe Francuzijos akcijonieriu. Vėliaus dar paaiškėjo, jog Duval už savo darbą jau pirmiau nuo Rosemberg buvo gavęs 200,000 doliarų.

Dabar grįšime prie Mme. Storč karjeros užbaigimo. Kaip jau žinome, valdiški detektivi perstikrino, jog Mme. Nix buvo tai slapta ir rami moteris, kuri buvo nuo visko atsiskyrus, nuo visko laikėsi nuošaliai ir visuomet draugavo su Mme. Storč, kur tik ši pasirodydavo. Pasirodymas Mme. Nix draugijoje barono Cleremonto Suvienytose Valstijose, buvo neklaudingumo ženklų, leidžiančiu dasiprotēt, kad pavojinga žvalgu gauja jau čia, Suv. Valstijose pradėjo savo operacijas. Valdžia stengėsi areštuot Mme. Nix ir jos sėbrus nevien tam, kad juos išdavus Francuzijai, bet ir tam, idant perstikrint, kas privertė juos čia atvykt ir su koku tikslu. Trumpu laiku susekta, jog Mme. Nix buvo nevien Vokietijos žvalgu; ji buvo dar labai ištikima ir pačiam Vokietijos kaizeriui. Jos vyras, oficerias vokiškos kariumenės, buvo pakeltas augšton rangon slaptame departamente, o jai kaizeris pavedė išmokēt algas visai žvalgu organizacijai.

Ikišiol neištirta, koku keliu Mme. Nix gaudavo iš Vokietijos pinigūs, budama Suvienytose Valstijose, kur ji budama išmokėjo Mme. Storč, kada Vokietijos ambasadorius jau buvo išvartas ir Suv. Valstijos paskelbė Vokietijai ir jos talkininkams karę. Tiek tik žinoma, jog Mme. Nix buvo ant tiek pasitikima, kad ji nereikalavo niekam išduot atskaitą iš

gautų pinigų, ir jog Mme. Storč, ji kas savaitė mokėjo \$1000, nors tiesą sakant, jos pragyvenimas viešbučiuose, nepriskaitant drabužio ir kitų išlaidų, reikalavo daugiau. Gali but, jog tik viena žmogysta Vokietijoje žinojo apie kelią, kuriuo mi buvo siunčiami pinigai Amerikon. Taja žmogysta turėjo but baronaitė Matilda von Schroeder, apie kurią kalba mistras Gerard savo knygoje "Face to face with kaizerism." Jis laike savo buvimo Berlyne, kaipo Suv. Valstijų ambasadorius, patyrė, jog von Schroeder buvo ypatingai reprezentante admirolo Tirpitz, žvalgu organizacijos grupose.

Admirolui Tirpitz buvo pavesta organizavimas žvalgu burių vedimas intrigu tarp Airijos Sin Fein, supjudymas Suvienytų Valstijų su Meksika ir tam panašiai. Visur planus išsiuntinėjo žvalgams į Angliją ir Ameriką, Matilda von Schroeder.

1914 m., tuojau po užsėgimui pasaulinės karės kapitonas Prieger, oficerias Vokietijos laivyno, kurs buvo kelis metus praleidęs Anglijoje ir Amerikoje, prikaltė baronaitės Schroeder, įsitaisė Berlyne litografiją dirbimui neteisingu blankų Suvienytų Valstijų pašportams. Prie šitos litografijos buvo pavyzdžiai Suv. Suv. Valst konsulių, buvusių ir esančių visoj Europoje, parašų. Nesusekta skaitlius visų žvalgu, kurie su pagelba šitų neteisingu pašportu, keliavo per Ispaniją ir kitas neutrališkas šalis, kol susekta netikrų pasportų fabrikacija.

Kada Suv. Valstijų valdiški detektivi pradėjo gauti Mme. Storč, tikėjosi, jog larbas atlikt bus gana lengvas. Buvo tai moteris, kurią nuo kitų moterių žymiai skyrė jos brangūs papuošalai ir prigimta grožė. Viešbutį visuomet ji apleidavo draugystėje dviejų ar trijų savo tarnaičių ir su savo reikalais niekur nesislėpė. Gudrus detektivi tikėjosi ją lengvai sučiupt, bet apsiriko, nes nors sekiojo jos kiekviena žingsni, vienok prasikaltimo prirodymui faktą suast nebuvo galima.

Baronaitė ir oficerias pakliuvo į kilpas.

Mme. Nexie turėjo papročiu ankstyvais rytmečiais pasivažinėti automobilium. Kartais jai pasisekdavo ją sekiojančius detektivus išvesti laukus. Viename iš New Yorko parkų susitinkdavo jau pabuvusio amžiaus vyriškį, kurį pasiimdavo į automobilį, bet viešbutin sugrįždavo viena. Kada Mme. Storč buvo jau arti areštavimo, norėta susekt ir suimt ir aną vyriškį, bet tas dingo nežinia kur.

Valdiški detektivi suėmė keliolika vokiškų žvalgu, kuriuos dėsakavo Storč areštavimas. Tarpe kitų buvo baronaitė de Kretchman, ku

ri į Suvienytas Valstijas atvyko iš Vokietijos po vardu Mme. de Victoria, idant čia padėt Mme. Storč veikt. Kada baronaitė, kurios intrigas jau pirmiau aprašėme, tapo areštuota, Herman Wassels, vokiško laivyno oficerias, veikė kitoje New Yorko dalyje, diktudamas žvalgu grupą. Pasirodė, jog šis oficerias, po vardu Karl Rodiger, Suvienytose Valstijose buvo jau nuo kelių mėnesių. Atvyko jis čia su netikru pasportu keliose savaitėse po Storč atvykimui ir pirmiausia apsisistojo She-reham viešbutyje, Washingtone, 1916 m. Veikime šito oficerio, kurį komandavo Mme. Storč, buvo įtraukta ir keliatas Suvienytų Valstijų piliečių.

Galutinas Storč pasigvėsimas ant jauno vyro.

Pasirodžius, kad įvairiais budais negalima sugaut prie prasižengimo, detektivi sugalvojo planą, kurs turėjo ją nupuldyt. Vienas jaunikaitis, patogiausias New Yorko aristokratijos tarpe, kilęs iš įtekmingos Vanderpoel šeimos pasisventė patarnaut valdžiai. Detektivų viršininkas De Woody pasikvietęs jį, išaiškino butinumą sugavimo Storč ir supažindino jį su jos karjiera. etaintaoinin noriai propoziciją priėmė.

Mme. Storč buvo pripratus prie detektivų Europos sostinėse, kur su jais visur su sitikdavo, bet ji visuomet mokėjo juos suklaidint. New Yorke ji visuomet mokėjo užmigdyt jautrumą gudriaušiu detektivų, bet nebuvo prisirengusi prie metodų, su kuria ją pasitiko jaunas milijonierius Vanderpoel. Jis lengvai suėjo pažintin su baronu de Beville. Jis buvo pažįstamas pirmaeiluose viešbučiuose, ir kur pasisukdavo, visur susiejo su savo klasios žmonėmis, kaip tai kapitalistais, valdininkais, prezidento gabinetu nariais ir fabrikantais, kurių fabrikuose buvo dirbama amunicija. Vieną kartą Vanderpoel, neva netyčia atsirado viešbučio kambaryje, kuriame Mme. Nexie turėjo pasikalbėjimą su baronu de Beville. Baroniui neliko daugiau nieko tokiaime atsitikime, kaip tik Storč supažindint su savo nauju pažįstamu, jaunu milijonierium. Vanderpoel labai apsidžiaugė, kad jam buvo leista susipažint su taip miela ypata, kokia jam išrodė Mme. Storč. Po pasikalbėjimų Vanderpoel Storč pasiulė savo vizitą, kurią ši priėmė.

Storč labai užsiinteresavo jaunu Vanderpoel, prie kurio pirmos pažinties jokio nuožvilgio nesurado. Storč nesurado rubežių savo žingeidavimams, kuomet de Beville ją informavo, jog jaunas Vanderpoel yra nariu pirmaeilų New Yorko klubų, jog jo turtas vertas milijonus doliarų, ir jog jis yra nariu valdžios įstaigų. Ji labai nusidžiaugė, kuomet už kelių dienų Vanderpoel ją atlankė. Čia tarpe jų atsirado prietelystės ryšiai ir Storč savo dvasioj džiaugėsi, manydama, jog surado sau bičiulį, kuriuom galės daug ką atsiekt savo tikslui.

NAUDINGI PATARIMAI.

Atnaujinimas marmuro.

Paminklai ir kitoki iš marmuro padirbti daiktai, kurie netekę savo išveizdos dėlei senumo, galima atnaujinti šiokiu budu: Dvi dalis paprastos sodos, naudojamos prie kepimo, vieną dalį pumekso (powdered stone) ir vieną dalį smulkios kreidos, ir viską išsijot per tankią sieta, paskui išsijotas smulkmenas sumaišyt su vandeniu, kad padarius tirštą teslą. Taja tesla nušveist marmurą ir galiaus tinkamai, vandeniu numazgot.

Kaip išvalyt rašalo plėmus.

Daug yra budų išvalymui rašalo plėmų, kurių kiekvienas yra taikomas prie hemijų, iš kokių rašalas susideda. Ailzarinis rašalas.—Šio rašalo plėmas yra geriausia vynu rugštis (tartaric acid). Norint išvalyt šito rašalo plėmas iš balto drabužio, rugštis galima vartot be atskiedimo, gi norint išvalyt spalvuotus drabužius, rugštį reikia atskiest vandeniu, paskui drabužis turi but išplautas keliais vandeniais.

Kopijinis rašalas.— Naudot mišinį iš penkių dalių alkoholio, ir vienos dalies amonijos. Baltam drabužiui tinka silpnesnis vanduo su edančia caustic soda arba amonija, atskiesta trimis vandenio dalimis.

Paprastas rašalas.— Šis rašalas susideda daugiausia iš geležinės druskos, tad jo plėmus tankiausia ant jo veikia rūškynių rugštis (oxalic acid): dalis šios rugšties ėmus su dviem dalimis vandens, trint plėmą su pagelba mazgotaitės, kol plėmo neliks, paskui išplaut tyru vandeniu.

Kaip išvalyt rudžių plėmus.

Plėmai ant audeklų, paeinantit nuo rudžių, duodasi išvalyt su pagelba paprastos druskos, sumaišytos su citrinos sultimis. Antras budas yra tai smulki magnezija, kuria reikia apibert plėmą, patrint jį pirštu ir palikt porai valandų, paskui su šepetiu nušluot. Trečias budas: Citrinos druską (salts of lemon) atskiest siltame vandenyje ir tuomi plėmą mazgot. Tik reikia atmint, jog kuomet plėmas yra senesnis, tuom sunkiau jį išvalyt.

Žolės plėmai.

Nuo žolės paeinančius plėmus geriausia išvalyt paprastu, tirštu malasu, ku-

riuomi ištrynus plėmą, reikia jį nuplaut vandeniu ir milu.

Degtukų plėmai.

Plėmus nuo braukimo degtukų, galima išvalyt trinant pusiau perpjauta citrina, ir galiaus nuplaujant vandeniu.

JUOKAI.

Tik dešros švarios.

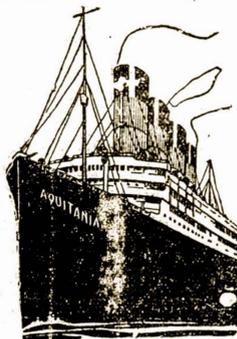
Kiaulaitis: Dabar toki laikai, kad nieko teisingo ir švaraus nusipirkt negalima gaut. Pirkisi arbatą, ten rasi primaišyta šieno. Pirkisi tabaką, ten rasi pusę šiaudų. Pirkisi sviesto, ten rasi pusę lajaus, miltuose rasi žemių, cukruje krakmolo, net ir druska, ir ta sumaišyta su žvirgzdais.

Paršaitis: Tikra tiesa. Tik vienos dešros yra švarios, nes joms turint abudu galus užrištus, negalima į jas nieko nešvaraus pridēt.

Restauracijoj.

Svečias:—Šitos žuvys pupe, jomis galima užsinuodyt.

Tarnas:—Nėra pavojaus. Gydytojas gyvena čia pat.

KALĖDOM DOVANAS SIŪSKITE DABAR!

Kursas pinigų dabar labai žemas. Šiomis dienomis kursas tik \$6 dol. 50c. už 1000 auksinu. Siunčiant dideles sumas duodam ko žemiausią kainą.

Pinigus siunčiam kogreičiausiu budu, siuntiniai išmokami pinigais, nereik mai nyt čekių nė prašinēt, kad kas juos išmainytų. Musų Atstovas p. S. Paltanavičienė prižiuri, kad prisiusti siuntiniai butų išmokėta kogreičiausia.

Kviečiam visus pasinaudot iš žemo kurso ir gero musų patarnavimo.

M. PALTANAVIČIA
WORCESTER, MASS.

Praleiskite Kalėdas ir Naujus Metus su savo giminėmis Tėvynėje.

HOLLAND AMERICA LINE

PUIKIAUSI
TREČIOJ
KLESOJ
PATOGUMAI.

Speciališkas važiavimas ant
KALĖDŲ
Geriausiu laivu
ROTTERDAM,
Išplaukia iš New Yorko
10-tą Gruodžio

GERIAUSIA
KELIONĖ
VANDENIU
LIETUVON.

ISPLAUKIA:

SS Ryndam—19 lapkričio. SS Nieuw Amsterdam—26 lapkričio
SS Noordam—3 gruodžio. SS Rotterdam—10 gruodžio.

HOLLAND AMERICA LINE, 89 State Str.,
Boston, Mass.

Pirkt galite pas bile iš kurių agentų.

"AMERIKOS LIETUVIS"
ATLIEKA SPAUDOS DARBUS.

SUGRAŽINKIT LINKSMAS DIENAS!

SUGRAŽINK ATGAL DRAUGISKUMĄ, MEILĘ, DAINAS,
MUZIKĄ IR ŠOKIUS, TŲ LINKSMŲ DIENŲ,
KURIOS JAU PRAEJO...

Išigyk GRAFONOLĄ, kuris palinksmins jusų namus. Lietuviški Rekordai, padaryti Lietuviškų artistų: dainos, monologai ir muzika.

Musų krautuvėje randasi didelis pasirinkimas REKORDŲ ir mašinų. Iš kitų vietų lietuviai norinti išgyti Grafo-rašykite mums, reikalautė katalogo, pridėjus savo adresą nolą arba Lietuviškų rekordų, ir už 2c. stampą, adresuojant:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., - Worcester, Mass.

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA

TIESI KELIONĖ I LIETUVĄ

PER PILIAVĄ

(Karaliaučio priepilauka)

Arba per LIBAVĄ, HAMBURG - EITRUNUS

Šiuomi linksma mums pranešt, kad mes pasidaravom idant musų pasażierai, O YPATINGAI LIETUVIAI, galėtų keliaut stačiai į Piliavą. Lietuviai, važiuojanti į Piliavą, aplenkia Lenkų juostą (Koridora) ir privalo turēt tikrai lietuvišką pasportą; jokių vizų nereikia. Susinešimas su Piliava, tai yra nauja šaka musų reguliariško susinešimo su Hamburgu, Danzigu ir Liepojom, o del Lietuvių, tai trumpas ir parankus kelias namo dasigaut.

POLONIA—7 Gruodžio.

LITUANIA—21 Gruodžio.

oizpono 82—VIALVI

ESTONIA—23 Lapkričio.

Taipgi tiems pasażierams patarnavimas tarpe LIBAVOS, DANCIGO, HALIFAX, CANADOS Visi laivai turi puikius kambarius trečios klasos keleiviams. Kreipkitės prie musų agentų jusų mieste.

UNITED AMERICAN LINES INC.	HAMBURG AMERICAN LINE
NEW YORK—HAMBURG, DIRECT	
Trumpiausi susisiekimai su visoms Centralinės Europos priepilaukoms.	
LAIVAI ISPLAUKIA KAS KETVERGA NUO PIER 86, NORTH RIVER, 46th ST., NEW YORK, KAIT 12.	
"MOUNT CLAY"	"HANSA"
"MOUNT CARROLL"	"BAYERN"
"MOUNT CLINTON"	"WUERTEMBERG"
Specialiai valgomieji ruimai, rukymui rumai, sėdėjimui ruimai ir pasivaikščiėjimui dieniai, visas tas patvarkymas trečios klasos pasażieriams.	
Ruimai su 2, 4, ir 6 lovoms ant šių visų garlaivių. Specialiai traukiniai laukia Cuxhaven su lietuvių perkalbėtojais. 275 svarus bagazo veža dykai iki rubežiu. Naujosios Anglijos Generalis Pasażierimis Agentas: J. ROTTENBERG, INC., 260 Hanover St., Boston, Mass. 39 BROADWAY, NEW YORK.	

NAUJOS KNYGOS

UKININKYSTE.

Kurioje rasite naudingus pamokinimus kaip vest ukę, kaip išdirbt žemę, kaip kada ir kokius javus yra geriausia sēt, kaip gamint trąšas, kaip tręšt dirvą, ir daug kitokių naudingų pamokinimų, ypač naujiems ukininkams. Knygolė turi suvirš 120 puslapių, Jos kaina tik 50 centų. Ji reikalinga kiekvienam, kurs užsiima ukininkavimu. arba ketina užsiimt.

"DOROS SARGAS"

TEATRŲ LOŠĖJAMS

Vaizdelis iš baudživos laikų, drama trijuose aktuose, parašyta V. Nagornosko. Kaina 50 centų.

Prasidėjus rudeniui, teatrų lošėjai norės ką nors naujo pastatyt. "Doros Sargas" kaip tik gali but pasekmingai lošiamas. Reikalauja 10 aktorių ir keleto padėjėjų. Knygolė turi 90 puslapių. Rašykite:

M. PALTANAVIČIA,
15 Millbury St., Worcester, Mass.

VIETOS ŽINIOS

Gelbėkime Lietuvą!

Broliai ir sesers, sunys ir dukters Lietuvos! Kiekvieno mūsų yra pareiga gelbėti Lietuvą. Amerikos lietuviai jau yra patyrę kaip yra brangi laisvė, todėl dabar sujudo ir deda visas pastangas, kad tą laisvę užtikrintų savo tėvynei Lietuvai, duodant jai pinigiską paramą, kol dabar ta laisvė yra pavojuje, kol lenkai laiko užėmę Vilnių. Lietuvos valdžia suom laiku yra priversta šauktis į Amerikos lietuvius, prašydamą paramos ne aukomis, bet paskola, kad su jos pagalba sukūpdžius Lietuvos priešą, kad paskui linksmiau galėtume susirinkę ant Gedimino kalno, užgiedot Lietuvos himną.

Todėl kiekvienas pirkime Lietuvos paskolos bonus, skolinami savo tėvynės valdžiai pinigų, idant už tuos nupirktų Lietuvai laisvę. Parodykime, kad mes savo tėvynę mylime ne vien žodžiais, bet ir savo darbais, remdami ją ir gelbėdami savo skatinkais. Parodykime, kad mūsų gislose plaka mūsų bočių kraujas. Stokime visi, petis petin ir suvieniję savo spēkas, parodykime ką Lietuvos artojai gali. Pirkime bonus ir jais vykime iš Vilniaus Želgowskij, tegul jis eina ten kur šviesioji saulė nežiba. Pirkime bonus!

L. P. Stoties koresp.
Ignas Pigaga.

Aušrelės koncertas.

Peraitame nedėdienį įvyko jau nuo seniai rengtas ir lauktas Aušrelės koncertas, kurio programą išpildė du chorai, beje, suaugusių ir mažų vaikučių chorai. Pirmiausia, vaikučių choro mokintojai J. Rautytei akompanuojant, jos išlavintas choras sudainavo Lietuvos himną, "Lakštingalėlė" ir "Biruta." Solo "Geismai ir svajonės" pagiedojo maža mergaitė V. Gužauskaitė ir ant galo vėl choras sudainavo "Kiškėlį." Šitam vaikučių chorui giedant himną ir "Lakštingalėlę" daugelis žmonių verkė, žiūrėdami į tuos "pipirus," kurių balsų harmonija ir rimti tipai graudino sielą kiekvieno salėje esančio. Mažoji solistė Gužauskaitė publikai parodė tą, ko nė vienas negalėtų tikėtis nuo tokios mergaitės. Abelnai vaikučių choras, nors pirmą kartą pasirodė ant estratos, bet jis išlaikė savo užduotį labai, labai gerai. Už tai pagyrimą užsielpo mergelė Rautytė, tiek darbo padėjus, ir tie tėvai, kurie ra savo vaikučius pavedę os lavinimui dailoje.

Toliasnę programą dalį išpildė suaugusiųjų Aušrelės choras: solo, duetas, trio, oktetas ir dainos. Viskam terėgavo choro mokintojas Dirvelis, akompanavo su dažomis permainingomis pianistė Baneroff. Solo giedoime pasižymėjo Mitrikaitė, labiau neperseniai iš New Orko čia atvykusi J. Lašaiš, kuri parodė savo energiją ir gerai išlavintą balsą. Šis paskutinį punktą "Jurinško - mergelė" giedodama,

vieną kartą kad patraukė, tai publika net nesijuto kaip sėdynėse atsilošė.

Publikos buvo pilnutė salė, galbut apie 400, nepaisant to, kad Lietuvių salė ir po bažnyčia buvo kiti surengimai. Žmonės čia atsilankė visų pažiūrų ir skirtingų nuomonių, kaip dailos vakaran. Publikos tarpe betvarkė buvo kur kas didesnė negu anais sykais Žiburėlio koncerte, nes publika buvo pavesta "Dievo valiai." Sėdynėse aržėjimai, kvatojimai ir visu balsu kalbėjimasis, ramiuosius erzino, o pasiskųst nebuvo kam. Dargi buvo ir tokių, kurie laike programo, su kepurėmis ant galvų, įšėkojosi sau vietas.

Aušrelės draugijai sekasi ir seksis, jei jos surengimuose atėityje bus pavyzdinga tvarka. Kiek teko girdėt, iš "Farmazonų" ji turėjo gryno pelno suvirš 90 doliarų, o dabar iš koncerto irgi apie tiek turės. Tai puikios pasekmės.

Rengiama Kalėdų vakaras.

Lietuvos Sėlpimo Draugija rengia Kalėdų vakarą su koncertu ir prakalbomis. Vakaro pelnas bus skiriamas Lietuvos Raudonajam Kryžiui. Tad šiūmi yra prašomos visos Worcesterio lietuvių draugijos nerengti nieko Kalėdų vakare, kad nepakenkum šios draugijos prakliniam tikslui. Vakaras įvyks Gruodžio 25 d. vakare. Komitetas.

LPB. stoties prakalbos.

Sulyg "Telegramo" paskelbimo, peraitame nedėdienyje "Motiejiaus salėje" buvo prakalbos LPB. stoties, kur kalbėtojai buvo a. Mileviš ir F. Gudas iš Bostono. Prakalbose parduota bonų už 1000 doliarų. Viso bonų stotis yra pardavusi arti už 6000 doliarų.

Knygyno vakarėlis.

Peraitą ketvergo vakarą, Lietuvių Viešas Knygynas su rengė vakarėlį paminėjimui vieno meto darbo sukaktuvių, ir atsiveikinimui su dr. Jonikaiciu, kuris netrukus išvažiuoja į Detroit'ą. Buvo išpildytas trumpas programos. Kalbėjo Dėdynas, Jassaitis, Krapavickas, Čekanasuskas ir dr. Jonikaitis; P. Skrickis sudainavo keliatą dainelių. Po užkandžių, jaunimas užbaigė vakarą žaismėmis ir šokiais.

Matyt, kad per vieną metų padaryta puikus progresas, ačiū keliems veikėjams, kurie dėjo visas savo pastangas, kad pastumėjus tą darbą. Ant kitų metų sukaktuvių lauksime išgirst malonesnių raportų, pakėlime Worcesterio lietuvių kultūros, iki augščiausiam laipsniui.

Apdegė.

Šiupėnai ir jų vaikutis Edvardas, nedėlios rytą, Edvardas pildamas karošnia ir pečių, uždegė savo drapanas, ir pakol'tėvai turėjo progą užgesint, sudegė. Motina ir jis yra ligonbutyje pavojuje. Tėvas taipgi ligonbutyje, bet ne taip apdegęs.

Nėpamirškite pamatyt "Dvikoji Katiną" ketvergo

vakare. Jūs einat į cirkų pamatyt visokių nepaprastų gyvūnų, ir turit užsimokėt po 50 ir 75 centus. Čia ateisit, ir galėsit žiūrēt į jį per visą vakarą už 30 ar 40c. R.

LIETUVIŲ MOKYTOJŲ CENTRO VALDYBA,

Keistučio gatvė Nr. 14, Kaunas, Lietuva.

Lietuvių Mokytojų Valdyba šaukiasi pagalbos nuo Amerikos Lietuvių, kad padėt jiems šviest Lietuvos jaunuomenę. Atminkime, jų šauksmas yra tikrai mūsų atsilepimo vertas. Prieš Kalėdas ir toliau paaukokim nors kiek apšviętos reikalingas.

"Amerikos Lietuvis paaukavo 1000 auksinų. Vladas Ramanauskas, paeinas iš kaimo Graščiu, Panevėžio apskr., paaukavo 1000 auks. Kas tik paaukaus, visų vardus patalpinsime "Amerikos Lietuvyje," ir auksas persiūsiame be atlyginimo. "Amerikos Lietuvis," 15 Millbury Street, Worcester, Mass.

REIKALAUJU merginos arba moties,

kuri atliktų mano namų darbą. Visi suaugę žmonės šeimynoje, lengvas darbas, gera mokesčiai. 18 Salem Str., (Wiley, Bickford and Sweet Co.) Tel. Park 1300. (46-48)

DIDELIS KONCERTAS!

Rengia New Britaino Lietuvių Benas. Atsibus Nedėlijoje, 20 lapkr., 1921 Lietuvių Svetainėje, 354 Park st. New Britain, Conn. 2 val. po pietų. Įžanga 35, ir 50 centų.

PAJIESKAU

Franciškaus Marazo, paeina iš Nuciskų kaimo, Vabalnikų valsčiaus, Pasvalio apskrčio. Apie dvidešimt metų kaip Amerikoje, gyveno Chicagoje. Turiu svarbų reikalą ir meldžiu atsišaukt. Jonas Valeckas, 109 Washington st., Worcester, Mass.

GERA VALGYKLA

Exchange Cafė, 91 Main Street. LIETUVIAI SAVININKAI—J. Dagilis ir P. Visockis.

NAMAI - FARMOS

90 akrių farma prie didžiausio vieškelio, tarp Bostono ir Worcesterio, 45 akriai arizmos žemės, lygios, be akmenų, sodnas, daug visokių bulinų ir įrankių. Yra puiki progą parlavimui gasolinos ir taisyimo automobilii, visos išlaidos apsimokės iš apgarsinimų. Kas suprantate biznį, klauskitės. Kaina \$13000. 3-jų SĖIMYŲ GERAS NAMAS prie Grafton St., vieta del krautuvės. Kaina \$8750. ANT RANDOS, tenementas prie Harrison St. Turiu daug gerų farmų ir namų. JONAS BUROKAS, 23 Millbury Street, Worcester, Mass.

PARSIDUODA gerą grosernė ir buclernė, lietuvių apgyventoje vietoje, gerai išdirbtas biznius. Kaina labai pigi. 181 MILLBURY STREET, (45-46) Worcester, Mass.

Lietuviška Barbernė ir Maudyklės.

Plaukų nukirpimas..... 35c.
Barzdos nuskutimas..... 15c.
Darbas atliekamas Kuogeriausiai.
D. Mažeika,
26 Ward St., Worcester, Mass.

Skilvio Nedatekliai, Nervin-gumas, Prastas Kraujas ir Cirkuliacija

yra priežatys devynės iš dešimties mūsų ligų, kentėjimo ir vargo. Daugumas šių priežatčių gali buti pašalinta vartojant puikias gyduoles Nuga-Tone kuris padaro tirštą ir raudoną kraują, stiprius nervus ir tvirtus vyrus ir moteris.

Silpni Nervai

reiskia silpną, paniurusią, pavargusią nenormalią sistemą. Kiekvienas organas ir veikimas kuno priklaui nuo nervų stiprumo gyvenime ir veikime. Nervų stiprumas yra pamatinė sprėžinė kuri kontroliuoja mūsų sveikatą, mūsų veikimą, mūsų linksmumą ir mūsų laimę. Vyrui ir moteris su silpnais nervais, silpnais nervais yra ligoni, nervingi, baugūs, nelinkę susikombes.

Nuga-Tone yra puikiai gyduolė pasautyje silpnoms ir nervingoms sistemoms. Jis turi savyje daug Phosphoro kuris sudaro stiprius nuolatinius nervus, gerą sveikatą, raudoną ir linksmą asiejimą.

Skjstas Vandeningis Kraujas, Prasta Cirkulacija.

Nuga-Tone turi daug geležies kuris yra geriausia gyduolė žinoma del padarymo tiršta raudono kraujo. Nėra nieko kito geresnio del išblyksusių, silpnų, aenemiškų žmonių su skystu, vandeningu krauju. Jis taipgi sutaiso veikimą širdies kuri sutvarko cirkuliaciją ir priduoja šiltą, gaminantį kraują kiekvienam organui ir raumenų visame kune. Nuga-Tone veikia ant kepenų ir išmatų, padarydamas vidurius reguliarius, tyomi pašalinamas užkietėjimą.

Mūsų Absoliutiškas Gwarantavimas

Nuga-Tone kainuoja \$1.00 už 60kų kurios užtenka visam mėnesiui, arba 6 (šešios) honkos už \$5.00. Vartokit Nuga-Tone per 20 dienu, jeigu nebusit užgėdėnint pasekmėmis sugrąžinkit likusią ten kur pirkoite; jūsu pinigai bus tuoj atkėti. Jūs neturėsit nei vieno cento nuostolio. Mes esame visai atsakomybė. Siuokit jūsu užsakymą mums šiandien ir atgautit savo sveikatą, spēką ir gyvenimą. Nuga-Tone parsiuduoda kiekvienoje geroje aptiekloje ant tų pačių išlygų ir gvarancijos.

PRISIŪSKIT ŠITĄ KUPONĄ ŠIANDIEN

National Laboratory L 702, 1018 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Guodotini Tamatos:—Rasit šičia įdėtą \$..... už ką prisiuokit stampais apmokėtą..... bonką Nuga-Tone.

Vardas.....
Gatvė ir No. arba R. F. D.....
Miestas (City)..... State.....

Skaitykite ir patinkite Tėvynės gynėją—Šaulių laikraštį "TRIMITAS"

"TRIMITA" leidžia Lietuvos Šaulių Sąjunga, kuriai rupi pe bent kurių atskirų partijų ar luomų reikalai, bet Lietuvos Laisvės ir Nepriklausomybės gynimas ir demokratinio jos surėdymo tobulinimas ir stiprinimas. "TRIMITAS" tiekia daug žinių iš Lietuvos pasaulio gyvenimo. Jame aiškiai ir vaizdžiai nušviečiama Lietuvos vidaus ir tarptautinė padėtis, "TRIMITAS" deda eilėraščių, apysakėlių, vaizdėlių iš šaulių kovų už nepriklausomybę, politinių ir mokslinių straipsnių ir šiaip daug gražių pasiskaitymų. "TRIMITAS" eina kartą į savaitę 32 puslapių knygelėmis. Jo kaina Amerikoje: metams 4 doliarai; atskiras numeris 10 centų. Lietuvoje: metams—96 auksinai; atskiras numeris 2 auksinai.

BROLIAI AMERIKIEČIAI!

Jums, už jurių-marių gyvenantiems, TRIMITAS, geriausiai paaiškins padėtį mylimos tolimos Tėvynės, del kurios gerovės Jūsų širdys taip jautriai plaka. Tad išsirašykite Trimitą sau ir išsirašykite savo giminėms Lietuvoje.

Tuoju pasiūskit laiškėlį TRIMITUI, pranešdami savo adresą. Vienamėnesį—4 numerius,—siuntinėsite TRIMITA dovanai, kad galėtumėt su juo susipažinti. O turime vilties, kad susipažinę panorėsit, kad Jūsų namą nuolat lankyty TRIMITAS. Laiškus ir pinigus reikia siušt tokiu adresu:

"TRIMITO" ADMINISTRACIJAI, LITHUANIA, Kaunas, Laisvės Alėja Nr. 26.

NAUJA DAKTARIŠKA KNYGA!

Nuo seniai laukiama lietuvių kalboje knyga jau gatava.

"Lyties Mokslas,"

tai yra didelės svarbos daktariška knyga tik-ką išėjo iš po spaudos. Labai aiškiai išdėsto kas reikalinga žinot kiekvienam vyrui bei vaikiniui; moteriai ir merginai apie savo lytį. Parašė A. J. Karalius, M. D.

Lyties klausimas, nors labai svarbus, labai opus. Daugelis geriau kentės visą amžių, negu ieškos teisingos išeities, tikrojo kelio... Pas mus iki šiol nebuvo raštų šitais klausimais, todėl ir norintiems nebuvo progos teisybės surast.

"Lyties Mokslas," knyga didelio formato 6x9 col., arti 500 pusl., apie 200 paveikslų, tvirtai ir gražiai apdaryta. Kaina tiktai..... \$7.00

Del greitesnio šios knygos išplatavimo, perkantiems prieš Kalėdas "Lyties Mokslas," pridėdu kitą \$1.25 vertės, gerą knyga. Todėl pasihaudokite šia progą ir tuoju užsisteliuokite pas mane tą knyga. Adresas:

M. J. DAMIJONAITIS,
4559 So. Hermitage Ave., CHICAGO, ILL.

AUTOMATIŠKA YLA.

Isigyk šią praktišką ylą!

Su šia yla gali taisyti savo čėverykus, pleškes ir kitokius storus siuvimus. Jeigu rengiesi į Lietuvą, tai būtinai nusipirk iš mūsų šitą ylą arba juok savo pažydamui parvežti Lietuvon. Kaina su prisiuntimu tiktai..... 75c.

Su yla, yra 2 adatos, viena kreiva, kita tiesi ir špuliukė dratos. Mokestį galima siušt paštos penkcentinėmis markėmis, adresuojant:

M. PALTANAVICIA,
15 Millbury Street, Worcester, Mass.

DR. J. JONIKAITIS,
175 Green St. Worcester, Mass.
OFFICE HOURS:
9 to 11 A.M. 1 to 3 P.M.
7 to 9 P. M.
Telephone Cedar 2404.

LIETUVIS FOTOGRAFAS IR MALIORIUS.

Nufotografuoja ir numaliovoja visokius paveikslus įvairiomis spalvomis. Atnaujina senus ir krajavus sudaro su amerikoniškais. Darbą atlieka gerai ir pigiai. Kreipkitės šiuo adresu:
Stanislovas Bajierčius
24 Millbury Street, Worcester, Mass.

ANTANAS J. MILLER,
Lietuvio Advokatas.
406 Slater Bldg. Worcester, Mass.

Tel. Park 7761.
Dr. F. Matulaitis,
8 Vernon St. Worcester
Ofiso valandos:
1 to 3 P.M. 7 to 8 P.M.
Nedėliomis nuo 1-3 P.M.

Suite 71. Tel. Park 7636
DR. RUTH F. BERNOT,
Dentist.
Central Exchange Bldg.
311 Main St., Worcester Mass.

DR. TESSMER,
Dentistas.
Saugus dantų taisytojas už prieinamą kainą.
306 Main St. Worcester.
Ofiso valandos:
nuo 9 iki 6, o ketvergais iki 8 vakare. Nedėlioms nuo 10 iki 12 val.

PRANAS LEVERIS,
Dailydė-staliorius.
Užima kontraktus ant bu-davojimo ir taisyimo namų. Taipgi taisy ir dailina namus ir padaro įvairius medžio darbus. Kainos labai žemos. Reikalaujanti dailydės, malonėkit kreiptis pas mane, po numerį—
15 MILLBURY ST.,
Telefonas 8177.
Worcester, Mass.

WORCESTERIO Penkių Centų BANKA.

316 MAIN STREET
TURTAS — \$20,000,000

Įdėjimai eina ant intero pirmą biznį dėtą kiekvieno mėnesio. Bankos valandos: Kasdieną nuo 9 ryte iki 5 po pietų. Subatomis nuo 9 rvtė iki 1 val. po pietų. Subatos vakarais vien tik del pinigų įdėjimo, nuo 6 iki 8 vakare.

Kuomet skauda jums galvą arba negalite matyti skaityti arba dirbti, ateikite pas mus ir mes pritaikysim jumi akinius, kurie jumi pagalbės.

POPE OPTICAL CO.
397 Main St., Worcester, Mass.
(Viršui Moulton's krautuvės)

"AMERIKOS LIETUVIS" atlieka visus SPAUDOS DARBUS.